

# פרלמנטרית עבודה תוכנית תיק האנרגיה בתחום

דגני ורז לויין עמר, הלחמי בית דור: ע"י מוגש

## מבוא

תוכנית שינוי כיוון מתייחסת למשבר האקלים, כאשר תחום האנרגיה הוא אחד הנושאים המרכזיים בתוכנית בשל היותו מרכזי בפן האזרחי, אם באופן ישיר ואם עקיף. תחום האנרגיה הוא תחום פעילות המשקף בצורה הטובה ביותר את עקרון המעבר הצודק. הפתרונות המוצעים בחקיקה בתיק זה משלבים התמודדות עם משבר האקלים לצד התמודדות עם תוצאות משבר הקורונה, תיק זה משקף פתרונות ספציפיים לישראל אך גם את הכיוון הכללי אליו מתקדם העולם לאחר ועידת גלוגו<sup>1</sup> 2020.

במסגרת העבודה, האיגוד ובניית תיק החקיקה שמנו דגש רב על שלושת העקרונות המרכזיים של תוכנית "שינוי כיוון" והם שימשו לנו כ"מצפן" בעבודתנו. החקיקה בתיק זה שמה דגש רב על תעסוקה ירוקה וחברתית- בניית תשתיות ושינויים מבניים בתחום האנרגיה יוצרים עימם מקומות עבודה באופן עקיף. כמו כן, העיקרון של מעבר צודק לכלכלה מקיימת (מדיניות של ביטחון חברתי וסביבתי) מתבטא בשימת דגש רב על סיבסוד והלוואות ככלי לעידוד מעבר מתשתיות אנרגיה פוסילית למתחדשת. לבסוף, בתיק החקיקה מתבטא עיקרון הסולידריות החברתית ובניית קהילות חזקות בחשיבה על מבנה החקיקה אשר מיועדת לקהל יעד רחב, תוך מתן דגש על מנגד סוציו-אקונומי רחב ומתן מענה הן ליחידים בעלי יכולת כלכלית נמוכה והן לרשויות מקומיות בעלות אמצעים דלים.

בטרם התחלנו בכתיבת התיק, ערכנו פגישות מקצועיות עם הגורמים הרלוונטיים, ביניהם: צוות NZO בהובלת רם עמר; איתן פרנס, מנכ"ל איגוד החברות לאנרגיה ירוקה לישראל; אנשי מפתח רלוונטיים במשרד האנרגיה וראש תחום אנרגיות מתחדשות, איציק יונסי. בנוסף, ביצענו מחקר מקיף בנוגע לתחום- החל מחקיקה קיימת, הצעות חוק שהוגשו על שולחן הכנסת בעבר, תוכניות עתידיות, ניירות מדיניות ואף טורי דעה וכתבות חדשותיות.

לאחר המחקר, עבודת הצוות התחלקה לשלושה תת תחומים עיקריים - אנרגיה מתחדשת, חסכון באנרגיה ומניעת פרויקטים מזהמים. בתת תחום אנרגיה מתחדשת עסקנו בקידום המעבר לייצור חשמל ממקורות אנרגיה מתחדשים תוך שחרור חסמים ועידוד פתרונות יעילים אנרגטיים. בתת תחום חסכון באנרגיה חיפשנו דרכים לבטל חקיקה מיושנת אשר אינה תואמת את השאיפות האנרגטיות העדכניות של ישראל ובתת תחום מניעת פרויקטים מזהמים ביצענו שינויי חקיקה שתכליתם מניעת אסונות אקולוגיים עתידיים, בעקבות האסונות האקולוגיים שפקדו את ישראל בשנה האחרונה.

חסכון באנרגיה: מסגרת החקיקה מתבססת על מפת הדרכים שהניח משרד האנרגיה למשק דל פחמן עד שנת 2050<sup>2</sup> וכן יעדי המדיניות שהציב המשרד לעצמו עד שנת 2030<sup>3</sup>. החקיקה נוגעת בעיקרה לאגף הבנייה, תחום שנמצא כבעל הפוטנציאל הרב ביותר להתייעלות אנרגטית אשר תהיה בעלת השפעה מקסימלית על היעדים.

<sup>1</sup> The COP26 UN climate change conference set to take place in Glasgow in November 2020.

<sup>2</sup> [https://www.gov.il/BlobFolder/reports/energy\\_180421/he/energy\\_2050\\_new.pdf](https://www.gov.il/BlobFolder/reports/energy_180421/he/energy_2050_new.pdf) "מפת הדרכים למשק אנרגיה דל-פחמן עד שנת 2050" משרד האנרגיה

<sup>3</sup> [https://www.gov.il/BlobFolder/reports/target\\_2030\\_final/he/energy\\_2030\\_final.pdf](https://www.gov.il/BlobFolder/reports/target_2030_final/he/energy_2030_final.pdf) "יעדי משק האנרגיה לשנת

2030" [https://www.gov.il/BlobFolder/reports/target\\_2030\\_final/he/energy\\_2030\\_final.pdf](https://www.gov.il/BlobFolder/reports/target_2030_final/he/energy_2030_final.pdf) מדיניות - משרד האנרגיה

בעוד שב"הצעת חוק בנייה מאופסת" וב"הצעת חוק חופש המידע האנרגטי" משרד האנרגיה צפוי לתמוך ולקדם, בהצעת חוק "חוק התכנון והבנייה (תיקון מס' 102) (צמצום מערכות התקנת מערכות גפ"מ עד ביטולן)" צפוי משרד האנרגיה להתנגד בשל הסכמי הגז שנחתמו עם חברת "נובל אנרגי" ו"דלק אנרגיה" וכך גם משרדי ממשלה נוספים כגון משרד האוצר. התאחדות הקבלים צפויה להתנגד לחקיקה זאת בשל הדרישה לשנות את אופן הבנייה הקיים, להתאימו לתכני החקיקה וליידע את הצרכנים בשיקולים נוספים. אלה עלולים לטעון כי החקיקה תעלה את יוקר המחייב בישראל בשל העלות הגבוהה של חומרי הבנייה הנדרשים לשימוש בחקיקה. למרות שטענה זו, המתווה לקידום הבנייה המאופסת בישראל<sup>4</sup> שהוציא משרד האנרגיה מראה לא מתקיימת עליית מחירים בעקבות שימוש בחומרי בנייה לשם בנייה מאופסת.

בניגוד, ארגוני החברה האזרחית, כגון "אדם, טבע ודין", "פורום ה-15" ודומיהם, צפויים לתמוך בחקיקה ממגוון סיבות: החל משיקולי איכות סביבה ועד העלאת רמת החיים של האזרחים שעתידה להתרחש בעקבות החקיקה. מבחינה פוליטית, הן מפלגות השמאל והן מפלגות הימין עתידות לתמוך בתכנית החקיקה, כאשר סביר כי הגורמים מהצד הימני של המפה הפוליטית ימשכו את תמיכתם בהצעת החוק הנוגעת למערכות הגפ"מ בשל היותה נוגדת להסכמי הגז. כדי להתגבר על השגות אלה יש להשיג תמיכה ציבורית רחבה בין אם שימוש במדיה החברתית באמצעות ארגוני החברה האזרחית או במדיה המסורתית באמצעות ההבנה שתכנית חקיקה זו תחסוך מהותית את ההוצאות משק הבית הישראלי ותהווה אפשרות ממשית להורדת יוקר המחייב.

מניעת פרויקטים מזהמים: מסגרת החקיקה מתבססת ברובה על תוכניות מעשיות ויעדי מדיניות עתידיים. רוב התוכניות בתחום תשתיות האנרגיה בישראל מבוססות על הסכמי הגז, על הסכמי אברהם והאסונות האקולוגיים שהתרחשו בשנה האחרונה. בעקבות כך, עולה צורך לייצר חקיקה אשר מסדירה את הקצאת משאבים ותשתיות לשם קידום תוכניות מושכלות יותר סביבתית. אלה יתחשבו בסכנות סביבתיות, יובילו את ישראל לצמצום השימוש בדלקים ושמנים פוסיליים ובהתאם צמצום של הזיהום הסביבתי הנגרם משימוש, שינוע ואגירה של הדלקים, הן באופן ישיר (דליפת הדלקים) והן באופן עקיף (זיהום סביבתי הנוצר עקב שריפה ושימוש).

בעקבות הפוטנציאל הכלכלי הטמון בתחום, קיימים מתנגדים רבים אשר עשויים להוות אופוזיציה לקידום החוקים בתחום. ראשית, משרדי ממשלה ביניהם משרד האוצר והאנרגיה עתידים להתנגד בשל שינוי המדיניות המשמעותי וכן בשל העלויות הכלכליות שצפויה ממימוש החקיקה. כמו כן, צפויה התנגדות מצד גורמים עסקיים, אזרחיים וממשלתיים כגון חברת קצא"א, איחוד התעשייני ודומיהם בטענה כי החקיקה זו עלולה לפגוע בחופש החוזים ותהווה עבירה פגיעה כלכלית משמעותית בפוטנציאל הרווחים שהצפויה מקיום התוכניות וההסכמים. חשוב להדגיש כי הארגונים העומדים כאופוזיציה לחקיקה בתחום הינם תאגידי ענק, בעלי הון ומשרדים ממשלתיים מרכזיים אשר התנגדותם עלולה להיות כוחנית ובעלת השפעה אשר תבוא לידי ביטוי בהפעלת מנגנוני לחץ כגון הפעלת מערך לובי. לכן, יש לצרף כיוזמים, טרם הגשת החקיקה על שולחן הכנסת, חברי כנסת רבים ככל האפשר מקשת פוליטית רחבה בכדי למזער התנגדויות. על

<sup>4</sup>[https://www.gov.il/BlobFolder/reports/zeb\\_outline/he/zeb\\_outline.pdf](https://www.gov.il/BlobFolder/reports/zeb_outline/he/zeb_outline.pdf) "מתווה לקידום בניה מאופסת אנרגיה בישראל" משרד האנרגיה

החקיקה להיות בטיפול ועדות בהן קיימת תמיכה רחבה יותר ואף בעדיפות עליונה כי יו"ר הועדה המטפלת ירשם כיוזם החקיקה הראשון.

למרות ההתנגדות הרבה הצפוי לחקיקה, קיימים ארגונים וקבוצות (כגון עמותת "צלול") אשר שמו להם למטרה לקדם את השינויים אשר החקיקה עתידה להביא להגשמתם ועל כן ככל הנראה ארגונים אלה יכולים להוות שותפים פוטנציאליים לקידום החקיקה. ניתן יהיה לשתף פעולה עם ארגונים אלו על ידי יצירת מערך הסברה לחברי כנסת, הקפדה על הזמנתם והשתתפותם בוועדות ואף ע"י ניצול הבמה התקשורתית בכדי לקדם הסכמה בקרב בציבור הכללי כמנוף לחץ לביצוע שינויי החקיקה הנדרשים.

אנרגיה מתחדשת: תכלית החקיקה הינה לקדם את המעבר לייצור חשמל באמצעות מקורות אנרגיה מתחדשת, בהתאם ליעד שהציב משרד האנרגיה להגיע עד לשנת 2030 למצב בו 30% מייצור החשמל במדינת ישראל מיוצר ממקורות אנרגיה מתחדשת. על מנת להגיע ליעד זה יש לבצע מספר מהלכים אשר יעודדו הקמת מערכות סולאריות תוך כדי הסרת חסמים אשר מקשים כיום על המעבר לייצור חשמל מאנרגיה מתחדשת. תיק החקיקה מתמקד בפוטנציאל הקמת מתקנים פוטו-וולטאים על גבי גגות מבנים, זאת באמצעות שתי הצעות חוק מרכזיות, האחת מחייבת כל מבנה חדש שקם להקים על גג המבנה מערכות פוטו-וולטאיות בהתאם לשטח הגג. הצעת החוק השנייה מחייבת מבני ציבור קיימים (לפי הגדרתם בחוק) להקים כבר כיום מערכות פוטו-וולטאיות על גבי הגגות. כדי לקדם את שני תהליכים אלו, ישנה הצעת חוק נוספת אשר קובעת כי רשויות מקומיות יצטרכו להקים תאגידי אנרגיה עירוניים. במקביל להצעת החוק המחייבת התקנת מערכות סולריות על גגות מבני ציבור, קיימת הצעה נוספת אשר תעניק הלוואות מדינה בתנאים מועדפים על מנת שאלו יתקינו על גגותיהם מתקני פוטו-וולטאים ומתקני אגירה. בנוסף, במסגרת תיק החקיקה תוקם מועצת אקלים חיצונית ובלתי תלויה שתייעץ לכלל משרדי הממשלה ביחס להתמודדות עם שינויי האקלים ובעיקר אלו פעולות נדרשות על מנת להביא לצמצום פליטות הפחמן ולקידום המעבר לאנרגיות מתחדשות. המועצה תורכב ממומחים מהאקדמיה ונציגי ארגונים חברתיים, והיא תעזור לגיבוש תוכניות העבודה בנושא וכמו כן תהווה גוף מבקר. לבסוף מבוצעים בתיק מספר תיקונים קיימים שמטרתם להסיר חסמים רגולטוריים אשר מסבכים ומקשים על הקמת מתקנים פוטו-וולטאים ומתקני אגירה בעיקר ביחס לצרכן הביתי.

למרבית מהלכי החקיקה המוזכרים בפרק זה צפויה תמיכה וגיבוי משמעותי מצדם של שני המשרדים הרלוונטיים: משרד האנרגיה והמשרד להגנת הסביבה. זאת משום שהצעות החוק גובשו מתוך תוכניות עבודה וניירות מדיניות שפורסמו ע"י המשרדים בשנים האחרונות, בנוסף הצעות חוק אלו מקדמות באופן מעשי את מדינת ישראל ליעד של 30% ייצור חשמל מאנרגיות מתחדשות שהציב משרד האנרגיה. אולם הצעת החוק המציעה להעניק הלוואות מדינה למימון התקנת מערכות סולאריות במבני ציבור יכולה להיתקל בהתנגדות מסוימת מצידו של משרד האוצר לאור הצורך במימון תקציבי ניכר מבלי בטוחות משמעותיות. מבחינת המגזר העסקי, צפויה תמיכה מצדן של חברות אנרגיה מתחדשות מובילות במשק אשר הצעות החוק יעזרו להם לקדם פרויקטים באופן מיידי.

אך מן העבר השני יכול להיווצר לובי מצדן של חברות האנרגיה הפוסילית ובפרט חברות הגז אשר מעוניינות שכמות גדולה של חשמל תמשיכה להיות מיוצרת באמצעות הגז הטבעי אשר מיוצר במאגרי: תמר, לויתן וכריש. ביחס להצעת החוק אשר קובעת הקמת תאגידי אנרגיה עירוניים אני צופה כי העיריות החזקות יתמכו

בצעד זה לאור היכולת שלהם בעתיד הקרוב להפוך לספקי חשמל לבתי האב בשטחם דבר אשר יכול לייצר הכנסות גדולות לקופות העיריות. אולם העיריות המוחלשות, סביר שיחששו מצעד זה שלפחות בשלב הראשון יצריך הוצאות מצד העיריות כאשר ההכנסות יבואו רק כמה שנים לאחר תחילת התהליך. בנוסף חברת החשמל יכולה להתנגד להצעה לאור רצונה להמשיך ולהוות הגורם המרכזי אשר מספק חשמל לבתי האב במדינת ישראל.

## הצעות חוק פרטיות קיימות והצעות חוק ממשלתיות שלא אושרו

### הצעת חוק הביטוח הלאומי (תיקון – עבודה בענפי אנרגיה סולרית כעבודה מועדפת), התשפ"א–2021

תיקון לוח ח' 1. בחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995<sup>5</sup>, בלוח ח', אחרי פרט (ב) יבוא:  
" (ב1) עבודה בלתי מקצועית הקשורה בייצור אנרגיה סולרית".

#### דברי הסבר

מעבר לייצור חשמל מבוסס על אנרגיות מתחדשות במקום על דלקים פוסיליים מזהמים הפך בעשור האחרון ליעד מרכזי באסטרטגיה העולמית למאבק בשינויי אקלים. כחלק מתהליך זה, מדינת ישראל התחייבה לפעול להפחתת פליטות גזי החממה ואף הציבה לעצמה יעד כי עד שנת 2030 כ-30% מייצור החשמל במדינת ישראל יופק ממקורות אנרגיה מתחדשים. לשם כך המדינה משקיעה בשנים האחרונות משאבים רבים על מנת לקדם פרויקטים של הקמת שדות סולאריים בשטחים פתוחים ובאמצעות התקנה של פאנלים פוטו-וולטאיים על גבי גגות מבנים שונים במרחב הבנוי. על מנת שכל הפרויקטים שהמדינה מעוניינת לקדם אכן יוכלו לצאת אל הפועל ישנו צורך חיוני ביכולת ביצוע וכמות מספקת של עובדים בענף זה.

בעולם העבודה בתחום הסולרי, בהתקנה ובתחזוקה של מתקני ייצור אנרגיה סולרית היא אבן היסוד של תחום "הצווארון הירוק" – עבודות שאינן פוגעות בסביבה ואף מקדמות ייצור וצריכה חלופיים לתעשיות המזהמות או תומכות בהפיכת התעשייה למזהמת ולפוגעת בסביבה פחות. בדרך כלל מדובר בענפים עתירי-עבודה, המצריכים הכשרה מקצועית בסיסית בלבד. עם זאת, מדובר בתחום הצומח במהירות, מקדם מטרות ציבוריות חשובות של הפחתת פליטות גזי חממה וזיהום אוויר, ובעל תרומה לבריאות הציבור ולמאבק בשינויי האקלים.

לכן מוצע לתמרץ ולקדם העסקה של צעירים יוצאי צבא בענף התקנת הפאנלים הסולאריים, דבר אשר יוכל להועיל לקידום הפרויקטים בתחום זה ולעמידה של ממשלת ישראל ביעדי ייצור חשמל מאנרגיות מחדשות שהציבה לעצמה.

הצעת חוק זוהי הונחה על שולחן הכנסת העשרים על ידי חברת הכנסת יעל כהן פארן וקבוצת חברי כנסת (20/5254/פ).

חבר הצוות שמוביל את הכנת ההצעה: עמר לוין  
205706831

<sup>5</sup> ס"ח התשנ"ה, עמ' 210

## הצעות חוק שמתבססות על הצעות חוק קיימות בתיקונים ובשינויים ככל שכללה מתבקשים

הצעת חוק התכנון והבנייה (תיקון – חובת הקמת מערכת סולארית לייצור חשמל במבנים),

התשפ"א–2021

1. הוספת סעיף 4א158 בחוק התכנון והבנייה, התשכ"ה–1965<sup>6</sup>, אחרי סעיף 4א158 יבוא:
 

"חובת התקנת מתקן 4א158. (א) בכל בניין חדש שיוקם למגורים, מסחר או משרדים תותקן מערכת לייצור חשמל הממירה ישירות אנרגיה סולרית לאנרגיה חשמלית (בסעיף זה – מיתקן פוטו וולטאי); בנוסף יותקן מיתקן הממיר אנרגיה חשמלית לאנרגיה הניתנת לאחסון, מאחסן את האנרגיה וממיר בחזרה לאנרגיה חשמלית (בסעיף זה – מיתקן אגירה); לא יינתן היתר לבניית בניין שאין בו תנאי המחייב התקנת מיתקן פוטו וולטאי ומתקני אגירה.

(ב) מיתקן פוטו וולטאי ומיתקן אגירה כאמור בסעיף קטן (א) יותקנו על שטח שלא יפחת ממחצית שטח מגג הבניין.

(ג) על אף האמור בסעיף קטן (ב), ראתה רשות רישוי כי קיימות הוראות לפי דין אשר מחייבות הצבת מתקנים אחרים על גג הבניין המונעות התקנת מתקן פוטו וולטאי או מיתקן אגירה בשטח האמור בסעיף קטן (ב), רשאית היא לקבוע כי המיתקן הפוטו וולטאי או מיתקן האגירה יותקן על שטח קטן מהשטח האמור."
2. תחולה
 

הוראות חוק זה יחולו על בניין מגורים מסחר או משרדים שבקשה להיתר בניה לגביו הוגשה לאחר תחילתו של חוק זה.

### דברי הסבר

מעבר לייצור חשמל מבוסס על אנרגיות מתחדשות במקום על דלקים פוסיליים מזהמים הפך בעשור האחרון ליעד מרכזי באסטרטגיה העולמית למאבק בשינויי אקלים. כחלק מתהליך זה, מדינת ישראל התחייבה לפעול להפחתת פליטות גזי החממה ואף הציבה לעצמה יעד כי עד שנת 2030 כ-30% מייצור החשמל במדינת ישראל יופק ממקורות אנרגיה מתחדשים. כיום מרבית האנרגיה המתחדשת מופקת באמצעות מתקנים סולאריים קרקעיים שמרביתם נמצאים באזור הדרום. לאור הפוטנציאל הקרקעי המוגבל לאור מחסור בשטחים מתאימים ופערים ברשת הולכת החשמל, יש לפעול לייצור אנרגיה סולרית יעילה, נקייה ומבוזרת

<sup>6</sup> ס"ח התשכ"ה, עמ' 307.

על גבי גגות וחזיתות של מאות אלפי מבנים הקיימים היום. ישראל היא מובילה עולמית בתחום ניצול אנרגיית השמש. 94% ממשקי הבית בישראל משתמשים באנרגיה סולארית לחימום מים, זאת בין השאר בשל הוראות הדין המחייבות התקנת מערכת יעילה אנרגטית לחימום מים בבנייני מגורים. הצעת החוק קובעת חובת התקנת מערכות פוטו-וולטאיות ומתקני אגירה לייצור חשמל על גגות מבני מגורים, משרדים ומסחר חדשים, במטרה להפחית את שריפת הדלקים בתחנות הכוח, להפחית את פליטת גזי החממה ואת הזיהום הסביבתי שנוצר כתוצאה משריפת דלקים. חובה זו כאמור תאפשר לישראל לעמוד ביעדים להם התחייבה להפחתת פליטות גזי חממה וביעדים לייצור חשמל באנרגיה מתחדשת.

הצעת חוק דומה הונחה על שולחן הכנסת העשרים ושלוש על ידי חברת הכנסת מיקי חיימוביץ (פ/23/1488) ועל ידי חבר הכנסת בועז טופורובסקי (פ/23/2410).

חבר הצוות שמוביל את הכנת ההצעה : עמר לוין  
205706831

## הצעת חוק רשות מקרקעי ישראל (תיקון – שימוש בקרקע חקלאית לייצור אנרגיה מתחדשת), התשפ"א–2018

1. הוספת סעיף 4כג בחוק רשות מקרקעי ישראל, התש"ך–1960<sup>7</sup>, אחרי סעיף 4כב יבוא:

"הקצאת  
קרקע בתחומי יישוב  
חקלאי הנמצא באזור  
עדיפות לאומית לייצור  
חשמל מאנרגיה  
מתחדשת  
(א) יישוב חקלאי, רשאי להשתמש במקרקעין שהוכרו לו, על ידי הרשות, לייצור חשמל באמצעות הקמת מערכת לייצור חשמל הממירה ישירות אנרגיה סולרית לאנרגיה חשמלית (בסעיף זה – מיתקן פוטו וולטאי) והתקנת מיתקן הממיר אנרגיה חשמלית לאנרגיה הניתנת לאחסון, מאחסן את האנרגיה וממיר בחזרה לאנרגיה חשמלית (בסעיף זה- מיתקן אגירה);, בשטח שלא עולה על 1,000 דונם; שימוש כאמור לא ייחשב במניין שטחי התעסוקה ביישוב לפי הוראות חוק זה.

(ב) בסעיף זה –

"יישוב חקלאי" – כהגדרתו בסעיף 4כ; ;

### דברי הסבר

מדינת ישראל קבעה לעצמה יעד כי עד שנת 2030, כ-30% מייצור החשמל במדינה ייעשה באמצעות מקורות אנרגיה מתחדשים. על מנת לעמוד ביעד זה, יש לנצל את אנרגיית השמש שהיא מקור האנרגיה המתחדשת העיקרי במדינת ישראל. לצורך כך על המדינה לפעול להקמת מערכות פוטו-וולטאיות ומתקני אגירה בשטח הבנוי על גבי גגות ובשטחים הפתוחים על גבי הקרקע.

לאור המחסור ברשת הולכה בשטחי קרקע מרוחקים באזור הנגב והגולן יש לפעול להקמת שדות סולאריים קרקעיים גם בשטחי קרקע יישובים חקלאיים באזורי פנים הארץ אשר נגישים יותר לרשת הולכת החשמל. יישובים חקלאיים מחזיקים זמן רב בשטחים שהוקצו להם למטרות שימושים חקלאיים. חלק מהשטחים הם שטחי בור שאינם מתאימים לגידולים חקלאיים, או שטחים שקשה מאד להקים בהם חקלאות משגשגת. שטחים אלו מתאימים לייצור חשמל סולרי אולם מפאת מגבלות על שימוש בקרקע פוטנציאל זה אינו מתממש. לפיכך, כדי לעמוד ביעדי הייצור שנקבעו בהחלטות הממשלה והפכו התחייבות ממשלתית בינלאומית מוצע לאפשר הקצאת קרקע של עד 1000 דונם בתחומי יישובים חקלאיים וזאת לשם ייצור חשמל באנרגיה מתחדשת.

הצעת חוק דומה הונחה על שולחן הכנסת העשרים על ידי חבר הכנסת איתן ברושי וקבוצת חברי כנסת (20/5592/פ).

חבר הצוות שמוביל את הכנת ההצעה: עמר לוין  
205706831

<sup>7</sup> ס"ח התש"ך, עמ' 57.

## הצעות חוק חדשות

### **הצעת חוק : חוק התכנון והבנייה (תיקון מס' 102) (צמצום מערכות התקנת מערכות גפ"מ עד ביטולן), התשפ"א-2021**

|                                             |                                                                                                                                                |
|---------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| תיקון חוק<br>התכנון<br>והבנייה –<br>מס' 102 | בחוק התכנון והבנייה, תשכ"ה-1965 אחרי סעיף 265 (35) יבוא :<br>(36). יתמרץ התקנת מערכות חשמליות ובכלל זה לשם הפחתת שימוש מערכות<br>הגפ"מ במבנים. |
|---------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

#### **דברי-הסבר**

כחלק מרצון מדינת ישראל להתייעלות אנרגטית עד 2030, בחן משרד האנרגיה את אפשרויות חשמול המגזר הביתי. כתוצאות מבחינה טכנו-כלכלית נוצרה המסקנה כי העברת חוק זו והסרת החובה הנמצאת בתקנות התכנון והבנייה, לבסוף יובילו לחסכון של מאות מיליוני שקלים עד שנת 2050 וחסכון של פליטת גזי חממה משמעותית.

התיקון מטרתו לחייב את שר הפנים לתת דעתו בתקנות על החובה ולייצר מנגנון מעודד לשימוש חלופי למערכות הגפ"מ המחייבות בתקנות התכנון והבנייה (בקשה להיתר, תנאים ואגרות), תש"ל-1970. כתוצאה, בפני הקבלנים ובניי הדירות יעמוד תמריץ משמעותי לקדם בנייה חדשה שאינה מבוססת מערכות הגפ"מ במערכות חשמליות, מלבד החסכון המשמעותי הכלכלי והאנרגטי.

מטרת החקיקה היא שהחל משנת 2022, בנייה חדשה בישראל תהיה מחויבת לשקול התקנת מערכות חלופיות, כגון מערכות חשמליות, למערכת הגפ"מ המצויה כעת.

חברת הצוות שמובילה את הכנת ההצעה : דור בית הלחמי  
308392570

## הצעת חוק לעידוד בנייה מאופסת אנרגטית, התשפ"א-2021

- |                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| הגדרות                             | <p>1. "אנרגיה פוסילית" – אנרגיה המופקת כתוצאה משריפת נפט, פחם, וכל מקור אנרגיה שאינו מתחדש.</p> <p>"יעדי הפחתת צריכת הפחמן" – כהגדרתם ע"י משרד האנרגיה בתוכנית התייעלות האנרגטית של ישראל משנת 2020 והלאה, ככל שתעדכן.</p> <p>"תקנות בנייה ירוקה" – תקנות 5281, 5282 ו-10451 אשר תוקנו בשנת 2020-התש"ף.</p> <p>"מבנים מאופסי אנרגיה" – מבנים שצריכת האנרגיה השנתית בהם (לאחר קיזוז האנרגיה המיוצרת בהם) הינה אפס.</p> <p>"רשות מקומית" – עירייה מועצה מקומית או מועצה אזורית.</p> <p>"היבטים אנרגטיים" – מתייחסים לכמות וטיב האנרגיה המיוצרת או הנצרכת במהלך ו/או אחרי הבניה.</p> |
| מטרת החוק                          | <p>2. מטרתו של חוק זה, לעודד בנייה מאופסת החוסכת באנרגיה פוסילית ומשתמשת בעיקרה בפתרונות אנרגטיים המתבססים על אנרגיה מתחדשת.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| סמכות                              | <p>3. שר הפנים ממונה על ביצוע חוק זה, והוא רשאי להתקין תקנות נוספות על מנת להגשים את חזון החוק.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| התקנת תקנות                        | <p>4. תקנות אלה ישונו ויעודכנו כדי לעמוד ביעדי הפחתת צריכת הפחמן השנתיים של ישראל. כמו כן, התקנת תקנות נוספות מחויבת להתחשב בשיקוליה:</p> <p>(1) במניעת זיהומים הנגרמים באופן ישיר או עקיף מדלקים פוסיליים;</p> <p>(2) בשימור משאבים טבעיים;</p> <p>(3) בהבטחת פיתוח בר-קיימא ושימוש מושכל במשאבי טבע;</p> <p>(4) בחסכון באנרגיה ושימוש מיטבי במקורות אנרגיה מתחדשים.</p>                                                                                                                                                                                                         |
| מתן הנחה בארנונה בגין בנייה מאופסת | <p>5. מבנים אשר ייבנו או יחודשו בהתאם לחוק זה או חוק התכנון והבניה, תשכ"ה-1965, יהיו זכאים לסבסוד בגין גובה מחצית מגובה הארנונה לחמש שנים.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| הזכאות להנחה                       | <p>6. (1) כל קבלן או גוף המקבל היתר בנייה בהתאם לחוק זה וחוק התכנון והבניה, תשכ"ה-1965;</p> <p>(2) אדם או קבוצה הבונה לפי היתרים בהתאם לחוק זה וחוק התכנון והבניה, תשכ"ה-1965.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| תנאי ההנחה                         | <p>7. השר הממונה יקבע בתקנות את ההנחה של תשלום מחצית מגובה הארנונה הנקבעת לדירה לתקופה של 5 שנים לפי חוק הסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב), תשנ"ג-1992.</p> <p>8. שר הפנים, בהתייעצות עם ועדת הפנים והגנת הסביבה, יקבע את התנאים למתן ההלוואה. לרבות, מסירת אישורים מתאימים ממקבל ההנחה והסכמתו לפיקוח על קיום חלקו.</p>                                                                                                                                                                                                                                        |

הקמת גוף ניטור 9. במטרה לוודא את יישום הוראות חוק זה, השר הממונה יקים גוף ניטור ובקרה. הגוף, ובקרה שתפקידו יהיה לפקח על ההיבטים האנרגטיים בבניה ולבדוק את איכות יישום הבינוי לפי חוק זה, הגוף יורכב באופן הבא:

- (1) נציג ממשד הגנת הסביבה;
  - (2) נציג אחד מכל איגוד ערים לאיכות הסביבה בארץ;
  - (3) נציג מהמרכז לשלטון המקומי;
  - (4) נציג מהמועצה הארצית לתכנון ובניה;
  - (5) מספר נציגי המועצות האזוריות לתכנון ובניה בהתאם לדרישת השר הממונה.
- סמכויות גוף הניטור 10. (1) הגוף רשאי לשלול או להפחית את הזכאות להנחות שניתנו לפי חוק זה אם והבקרה הוא מצא שתנאי הזכאות מופרים על ידי מקבלה בהתקיים שתי אלה:

1. הגוף שלח למפר מכתב אזהרה;
  2. הגוף נתן למפר זכות טיעון.
- (2) אם הגורם המפר הינו מפר הוראות חוק זה יותר משלוש פעמים:
1. יחויב בתשלום השווה לסך הרווחים הכספיים שהרוויח כתוצאה מהפרת הוראות חוק זה;
  2. תשלום בהתאם להוראה 10(ב)1, ישולם לרשות המקומית בשטחה בא ההפרה בוצעה;
  3. תשלום בהתאם להוראה 10(ב)1 ייכנס לקרן ייעודית באחריות העירייה שמטרתה תהיה להנחת ארנונה בהתאם לחוק זה.
- כניסת החוק לתוקף 11. החוק ייכנס לתוקף במהלך שנת 2022 לאחר שהשר הממונה ישלים את הצעדים הנדרשים.

## דברי-הסבר

מדינת ישראל קבעה לעצמה תכנית להתייעלות אנרגטית עד שנת 2030. התכנית העלתה שהצריכה הביתית עלתה ב-16% בין השנים 2013-2017 ובמגזר התעשייתי ירדה ב-6% באותן שנים. מתוך הבנה שהמגזר הביתי תורם לנזק הסביבתי הנגרם ושקטור המבנים, הכולל מבנים בייתיים ועסקיים, אחראי לכ-60% מצריכת החשמל במשק ולכ-28% מסך האנרגיה.

עקב תנופת הבנייה בישראל, יש לראות בחוק אבן פינה לבאות שתאפשר הכנסת שיקולים אנרגטיים וסביבתיים לתוכניות הבנייה בצורה מיטבית ותשקף את ההליך גם לצרכנים. שהרי בין הסיבות שעלו לכך שקטור זה אינו יעיל אנרגטית הן - חוסר מודעות לעניין בעיקר מצד הצרכנים שאינם מודעים להשלכות לטווח ארוך שיש לדבר עליהם, במיוחד בפן הכלכלי. אמנם הוצאות בנייה מאופסת אינן גבוהות, אך עקב יוקר הדיור בישראל והמחירה הדבר נתפס כיקר; בנוסף, בשל המחסור בדיור והתנופה הנדרשת כדי להוריד את יוקר הדיור שיקולים אנרגטיים מתבטלים לעומת שיקולים

כלכליים אליהם התרגל ענף הבנייה. חוק זה בא לבטל סיבות אלה ולוודא שבנייה מאופסת הבאה לידי ביטוי בפתרונות אנרגטים מגוונים, תקבל את מעמדה הראוי ותוביל לחסכון באנרגיה ושימוש באנרגיה מתחדשות. החוק ומטרתו באים בתוך חשיבה מערכתית ואמורים להוות את הצעד הראשון בהליכת ישראל לכיוון התייעלות אנרגטית.

במטרה לוודא שמטרות החוק כן מיושמות, החוק נותן תמריץ בדמות הנחה בארנונה ומפקח וקונס באמצעות גוף ניטור ובקרה שבאחריותו לפקח על ההיבטים האנרגטיים של הבניה ולשלול הנחות שניתנו למי שלא עומד בתנאי החוק.

חברת הצוות שמובילה את הכנת ההצעה: דור בית הלחמי  
308392570

---

## הצעת חוק המידע האנרגטי, התשפ"א-2021

1. **חופש המידע** בהתאם לחוק חופש המידע, תשנ"ח-1998 סעיף 6א, על כל רשות ציבורית עומדת החובה לספק לאזרח מידע בנושא איכות הסביבה. מידע אנרגטי המאפשר לאזרח להחליט בצורה מושכלת בנוגע למגוריו הינו מסוג המידע הסביבתי שיש להביא לידיעתו באופן הברור והנגיש ביותר.
2. **הגדרות** "דירוג אנרגטי" - של יחידת דיור – הדירוג של יחידת הדיור במדרג האנרגטי בהתאם לצריכת האנרגיה הנדרשת לאקלומה, המבטא את רמת התכנון של אלמנטי מעטפת יחידת הדיור, כפי שנקבעו בתקן ישראלי ת"י 5282 חלק 1 "דירוג מבנים לפי צריכת האנרגיה: בנייני מגורים"; "ועד בניין" – נציגות בית משותף בהתאם לקבוע בחוק המקרקעין תשכ"ט, 1969, סעיף 65. "מידע אנרגטי" – חישוב עלויות, חסכון כספי והוצאות צפויות כפי שיחושבו על ידי ר"ח בלתי תלוי; "משווק פרויקט בנייה" – כל אדם העוסק בפרסום ומכירת דירות בפרויקט בנייה.
3. **סמכות וביצוע** שר איכות הסביבה אחראי על יישום ופיקוח על חוק זה.
4. **מטרת החוק** מטרתו של חוק זה, לחייב כל אדם המשווק פרויקט בנייה או ועד בניין, לפרסם את כל המידע האנרגטי שברשותו והידוע לו על הפרויקט לצד המקבל לידו את הפרויקט.
5. **יישום החוק** (1) האדם המשווק פרויקט בנייה ידאג שכל המידע האנרגטי שברשותו והידוע לו יגיע לידי הצד המקבל עוד בתחילת העסקה וטרם נחתמה או לדריים בבניין; (2) האדם המשווק, משפט או מחדש פרויקט בנייה או ועד בניין יחשוף בפני הצד המקבל או הדר, את הדירוג האנרגטי שקיבל הבניין. כמו כן, על הדירוג האנרגטי להיות תלוי באופן גלוי בכניסה לפרויקט בניין או הבניין הקיים, באופן קריא ונגיש לכלל מקבלי הפרויקט.
6. **תקנות** ככל והשר הממונה יראה לנכון לתקן תקנות ליישום החוק באופן מיטבי יעשה זאת בהתייעצות עם ועדת הפנים והגנת הסביבה. אופי התקנות ייקבע לפי השיקולים הבאים: (1) הנגשת מידע אנרגטי מסובך באופן קל להבנה לצרכן הסופי; (2) שיקוף העלויות והחסכון כתוצאה מיישום המדרג האנרגטי; (3) עידוד הצרכן הסופי להתייעל אנרגטית.
7. **היטלים** (1) ועד בניין אשר לא יבצע את חוק זה צפוי יהיה לקנס בסך העלאה של 20% מתעריף חשבון החשמל המשותף של הבניין הקיים. (2) משווק פרויקט אשר לא יבצע חוק זה צפוי יהיה לקנס בשווי של 10% מערך הפרויקט כולו. (3) כספי ההיטלים ילכו לרשות המקומיות לקידום פרויקטים המעודדים חסכון באנרגיה ושימוש באנרגיות מתחדשות.
8. **תחילה** החוק ייכנס לתוקף שנה מיום פרסומו.

## דבר' - הסבר

מדינת ישראל קבעה לעצמה תכנית להתייעלות אנרגטית עד שנת 2030. התכנית העלתה שהצריכה הביתית עלתה ב/16% בין השנים 2013-2017 ובמגזר

התעשיית ירדה ב־6% באותן שנים. מתוך הבנה שהמגזר הביתי תורם לנזק הסביבתי הנגרם ושסקטור המבנים, הכולל מבנים בייתיים ועסקיים, אחראי לכ־60% מצריכת החשמל במשק ולכ־28% מסך האנרגיה.

החוק נועד להוות תמריץ לקוני הבניינים ולדירים בבניינים קיימים לדרוש התייעלות אנרגטית בכדי להוזיל את עלויות החשמל של הבניין וכתוצאה לעורר מודעות לאיכות הסביבה ולחסכון באנרגיה במגזר הביתי. כיום המודעות של זוגות הבאים לקנות בניין לעניין זה אפסית למרות שהינה בעלת השלכות כלכליות על הזוגות לאורך שנים. הדבר יעודד תחרותיות על הקבלנים לבנות בהתאם למטרות התייעלות האנרגטית ויאפשר לדיירים קיימים לשפר את רמת חייהם ולחסוך עלויות אנרגטיות עתידיות.

חברת הצוות שמובילה את הכנת ההצעה: דור בית הלחמי  
308392570

---

## **הצעת חוק מניעת זיהומי סביבה הנגרמים ע"י דלקים פוסיליים, התשפ"א-2021**

1. מטרת החוק  
מטרתו של חוק זה היא להסדיר את תכנון מתקנים ותשתיות לכרייה, זיקוק, הפקה ושינוע של נפט, גז, ודלקים פוסיליים אחרים, בים ביבשה ובאוויר. כל זאת במטרה למנוע זיהומים סביבתיים שיגרמו מהקמת, פעילות או תפעול המתקנים.
2. הגדרות  
בחוק זה-  

"אחסון" – כל צורת החזקה של שמנים ודלקים פוסיליים בנפח גבוה באורך קבוע או ממושך, בין אם למטרת אחסון ובין אם למטרת שימוש, לרבות תחנות דלק, תחנות כוח, מחסנים, שדות תעופה, בסיסים צבאיים, או כל אתר אחר בגבולות מדינת ישראל;

"אמנה" – האמנה הבין-לאומית בדבר מוכנות, תגובה ושיתוף פעולה באירועי זיהום ים בשמן, 1990 (OPRC);

"אירוע דליפה" – אירוע, לרבות סדרת אירועים שמקורם אחד, אשר גרם או עלול לגרום לזיהום בשמן או דלק פוסילי של שטח משטחי מדינת ישראל, לרבות הים, הסביבה החופית, או בשטחה הקרקעי של מדינת ישראל, והמחייב פעולת חירום או תגובה מיידית אחרת כדי למנוע, להפסיק או לצמצם את הזיהום;

"בעל רשיון" – מי שקיבל רשיון לפי חוק זה;

"דלקים ושמנים פוסיליים" – נפט ניגר (בין נוזלי ובין אדי), שמן, גז טבעי, גזולין טבעי, קונדנסאטים ופחמימנים (הידרוקרבונים) ניגרים קרובים להם, וכן אספלט ופחמימנים של נפט מוצקים אחרים כשהם מומסים בתוך נפט ניגר וניתנים להפקה יחד אתו;

"המנהל" – מנהל הרשות, כמשמעות בסעיף 2 לחוק הרשות הלאומית לניטור שינוע ואחסון ולתפעול דליפות שמנים ודלקים פוסיליים;

"המשרד" – משרד להגנת הסביבה;

"הפקודה" – פקודת מניעת זיהום מי-ים בשמן [נוסח חדש], תש"ס-1980;

"הרשות" – הרשות הלאומית לניטור שינוע ואחסון ולתפעול דליפות שמנים ודלקים פוסיליים שהוקמה לפי סעיף 13 לחוק;

"השר" – השר להגנת הסביבה;

"יושב ראש הרשות" – מי שמונה כיושב ראש הרשות לפי סעיף 12 לחוק רשות הלאומית לניטור שינוע ואחסון ולתפעול דליפות שמנים ודלקים פוסיליים;

"ים" – מימי החופין של ישראל בים התיכון ובים סוף וכן רצועת הים הפתוח, מעבר למימי החופין של ישראל עד למרחק של 200 מילים ימיים מנקודת שפל המים שבחוף;

"מיתקן" – מיתקן המשמש לשינוע, אחסון או זיקוק של דלקים פוסיליים, לרבות מבנים, מכוונות, מכשירים, מצברים, צינורות הובלה, עמודים, אבזרים וציוד קבוע או מיטלטל, הקשורים במיתקן;

"מתווה תפעול" – תוכניות פעולה מסודרות להתמודדות עם אירוע דליפה במטרה להכיל ולמזער נזקים, הערוכות לתת מענה למגוון מקסימלי של אירועים שונים;

"נזקי זיהום מתמשך" – מצב דברים שאינו מהווה אירוע דליפה, אך שבמסגרתו נוצר ומתגבר לאורך זמן זיהום סביבתי על ידי שמנים ודלקים פוסיליים, לרבות אחסון לקוי, שימוש מזהם, ועוד;

"ניטור ממוקד" – מעקב ופיקוח נקודתיים ומוגברים על שינוע ואחסון שמנים ודלקים פוסיליים חריג במימדיו או בפוטנציאל הנזק שלו, בין אם בשל פוטנציאל לנזק חריג ובין אם בשל היתכנות גבוה במיוחד של קרות נזק, בגבולות ישראל ומחוץ להם במידה והשינוע מחוץ לגבולות מייצר סיכון לאירוע דליפה שישפיע, באופן מלא או חלקי, על שטחי המדינה.

"ניטור שוטף" – מעקב ופיקוח קבועים ושגרתיים על שינוע ואחסון השמנים והדלקים הפוסיליים בתחומי מדינת ישראל;

"סביבה חופית" – כהגדרתה בחוק שמירת הסביבה החופית, התשס"ד-2004, למעט ים כנרת והתחום הנמדד מקו החוף שלו;

"פעילות" – כל אחד מאלה: ייצור, זיקוק, ניהול המערכת, אחסון, חלוקה, שינוע, או סחר בדלקים פוסיליים;

"רשות מקומית" – עירייה או מועצה מקומית שתחומה או חלק מתחומה הוא בסביבה חופית, ולעניין שמורת טבע וגן לאומי שתחומם או חלק מתחומם הוא בסביבה חופית - הרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים כהגדרתה בחוק גנים לאומיים, שמורות טבע, אתרים לאומיים ואתרי הנצחה, התשנ"ח-1998;

"רשיון שינוע" – רשיון להקמת מיתקן להעברת דלקים ממקור זיקוק או מממיתקן המשמש איחסון אל מיתקן אחר או אל תחנת משנה;

"רשיון איחסון" – רשיון להקמת מיתקן שתכליתו איחסון ואגירת דלקים פוסיליים.

"שינוע" – כל צורת תעבורה בנפח גבוה של חומרים מסוג שמנים ודלקים פוסיליים, לרבות צינורות, ספינות ומיכליות, משאיות, או כל אמצעי אחר, בין אם בינלאומית או פנים-מדינית;

"שירותי חירום" – כל אחד מאלה:

(1) משטרת ישראל;

(2) אגודת מגן דוד אדום בישראל, שהוקמה בחוק מגן דוד אדום, התש"י-1950;

(3) רשות כבאות, כהגדרתה בחוק שירותי הכבאות, התשי"ט-1959;

"שמנים ודלקים פוסיליים": נפט גלמי, מוצרים המיוצרים מנפט גולמי, וכן מוצרי ביניים, לרבות כשהם מהולים במים;

#### פרק ב' - רישוי

3. הסדרת פעילות (א) לא יעשה אדם פעילות אלא לפי רישיון לפי חוק זה.  
(ב) ניתן רישיון, יפעל בעל הרישיון בהתאם לתנאי רישיונו.
4. מתן רישיון (א) הרשות רשאית לתת רישיון לפעילות, לקבוע בו תנאים וכן להגביל או שלא להגביל את תקופת תוקפו.  
(ב) רישיון יינתן לפעילות אחת, למקום או לאזור מוגדר, ויכול שיינתנו ביחס למיתקן רישיונות מסוגים שונים; לא יינתן לגבי אזור מוגדר או חלק ממנו יותר מרישיון אחד.
5. הוראות הרישיון הרישיון יכלול, בין היתר, את הפעילות שלגביה ניתן, תקופת תוקפו אם הוגבלה התקופה, המקום או האזור שלגביהם הוא ניתן, וכן כללים וחובות החלים על בעל הרישיון לפי חוק זה.

- תקנות וכללים 6. לעניין רישיון
- השר, בהתייעצות עם הרשות או לפי הצעה, רשאי לקבוע –
- (1) תנאים למתן רישיון;
  - (2) דרכי בחירה בין מבקשי רישיון, לפעילות מסוימת במקום או באזור מסוים, אם הוגבל מספרם של אלה, ובבואו לקבוע דרכי בחירה כאמור, ישקול השר בין השאר את תרומת מתן הרישיון לרמת השירותים לציבור ואת הסכנות הסביבתיות;
  - (3) נהלים להגשת בקשה לרישיון;
  - (4) כללים להפעלת רישיון, החובות שיחולו על בעל הרישיון, לרבות מתן ערבויות וביטוח.
7. הרשות בבואה להחליט אם לתת רישיון או לקבוע בו תנאים, תפעל בהתאם למדיניות הממשלה או למדיניות השר בתחום הגנת הסביבה ותשקול בין השאר את אלה:
- (1) הסכנות הסביבתיות הישירות והעקיפות אשר יגרמו או עלולות להיגרם כתוצאה מהקמת המיתקן, פעילותו ותפעולו;
  - (2) תרומת מתן הרישיון לרמת השירותים לציבור;
  - (3) טובת הצרכנים;
8. בקשת רישיון
- (א) הרוצה ברישיון יגיש למנהל בקשה על כך, לפי הקבוע בתקנות ויצרף סכום האגרה הקבועה בהן.
- (ב) בבקשה יצורפו בין היתר-
- (1) דו"ח המפרט את תכלית הקמת המיתקן ותוכניות הבנייה.
  - (2) אישור שר הפנים על נחיצות הקמת המיתקן.
  - (2) בדיקת משרד להגנת הסביבה לבטיחותו של המיתקן.
  - (3) בדיקה של מועצת האקלים בדבר הסכנת דליפה או זיהום סביבתי עקב הקמת המיתקן ופעילותו.
  - (4) תצהיר בדבר ערבות כספית וביטוח לנזקים סביבתיים בהתאם לבדיקת מועצת האקלים.
- (ג) בקשה שלא תוגש לפי האמור, רשאי המנהל לדחותה או לבקש תיקונה להנחת דעתו.
- (ד) הרואה עצמו נפגע מהחלטת מנהל לפי סעיף קטן (ג) רשאי לדרוש כי הבקשה תובא לפני המועצה לעיון נוסף, ואם הבקשה כוללת, לדעת המועצה, את האמור באותו סעיף קטן במידה הדרושה לדיון בה, רשאית היא לנהוג בה כאילו הועברה אליה על ידי המנהל.
9. החלטה בבקשת רישיון
- (א) הבקשה לרישיון תועבר מהמנהל אל מועצת הרשות יחד עם כל המסמכים הנוגעים לבקשה; המועצה, לאחר שתעיין בחומר, תעביר את העניין למנהל בצירוף המלצותיה בדבר מתן רישיון, המידה והתנאים שבהם יינתן או בדבר דחיית הבקשה; המנהל רשאי אז להחליט על מתן רישיון, במדיה ובתנאים שיראה לנכון, או על דחיית הבקשה; את המלצות המועצה ואת החלטת המנהל, בין שהיא לפי המלצת המועצה ובין שהיא סוטה מהן, יודיעו בכתב למבקש.
- (ב) הבקשה תובא לדיון שני מועצה באחד מהמקרים האלה:
- (1) החלטת המנהל סוטה מהמלצות המועצה;
  - (2) המבקש הודיע למנהל, תוך שלושים יום מהיום שנמסרו לו המלצות המועצה והחלטת מנהל, כי הוא דורש דיון שני במועצה.
  - (ג) לאחר דיון שני תעביר המועצה את המלצותיה למנהל, שיעיין בבקשה שנית ויעביר אותה, עם המלצותיו, לשר; השר יחליט בבקשה והחלטתו תהיה סופית.
  - (ד) הוחלט על מתן רישיון, יינתן הרישיון ע"י המנהל.

10. ביטול רישיון התלייתו ושינוי הרשות רשאית בכל עת לבטל אישיון או להתלותו וכן רשאית היא להוסיף בו תנאים, כללים וחובות ולשנותם, אם מצאה שהופר תנאי מתנאי הרישיון ובכלל זה חובה לגלות מידע, שנתקיים סייג מן הסייגים לקבלתו או שחדלה להתקיים הכשירות הנדרשת לפי חוק זה.
11. (א) רישיון או כל חלק ממנו אינם ניתנים להעברה, לשיעבוד או לעיקול, במישרין או בעקיפין, אלא באישור הרשות.  
(ב) הרשות רשאית לקבוע ברישיון, כי נכסים מסוימים של בלע הרישיון, הדרושים לדעת הרשות לביצוע הפעילות לפי הוראות הרישיון, אינם ניתנים להעברה, לשיעבוד או לעיקול, במישרין או בעקיפין, אלא באישור הרשות.  
(ג) ערבויות שהמציא בעל הרישיון, וכספים שנתקבלו מממושן, אינם ניתנים לעיקול או לשיעבוד.  
(ד) הרשות רשאית לקבוע ברישיון כי שינוי או ארגון מחדש בבעל רישיון לרבות מיזוג, פיצול, פשרה, הסדר או פירוק מרצון, טעונים אישור הרשות.  
פרק ג' - עבירות ועונשין
12. (א) העובר על הוראות חוק זה או בעל רישיון המפר תנאי מתנאי הרישיון, לענין פעילות נושא הרישיון, דינו – 5 שנות מאסר או קנס פי חמישה משיעור הקנס האמור בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן – חוק העונשין), וקנס נוסף לכל יום שבו נמשכה העבירה, פי שלושה משיעור הקנס האמור בסעיף 61(ג) לחוק העונשין.  
(ב) עבירה לפי סעיף קטן (א) אינה טעונה הוכחת מחשבה פלילית או רשלנות.  
פרק ד' – רשות למניעת זיהום נפט  
סימן א' – הקמת הרשות ותפקידיה
13. מוקמת בזה הרשות למניעת זיהום נפט – רשות לאומית לניטור שינוע ואחסון ולתפעול דליפות שמנים ודלקים פוסיליים אשר תפעל לניטור עקבי של שינוע ואחסון שמנים ודלקים פוסיליים ותהווה גוף מקצועי ומוסמך להתמודדות עם דליפותיהם בהתאם להוראות חוק זה; הרשות תפעל במסגרת מדיניות הממשלה ובכפוף להחלטות השר לפי חוק זה.
14. הרשות היא תאגיד.
15. הגדרה כגוף הגדרה כגוף הרשות תהיה גוף מבוקר כמשמעותו בסעיף 9(6) לחוק מבקר המדינה, התשי"ח-1958 [נוסח משולב].
16. הרשות תפעל באמצעות המועצה, המנהל ועובדי הרשות.
17. תפקידי הרשות יהיו:
- א. ניטור שוטף של שינוע שמנים ודלקים פוסיליים בגבולות מדינת ישראל;
- ב. ניטור שוטף של אחסון שמנים ודלקים פוסיליים בגבולות מדינת ישראל;
- ג. ניטור ממוקד של שינוע שמנים ודלקים פוסיליים בגבולות מדינת ישראל ומחוצה להם כאשר השינוע דורש ניטור ממוקד וצפוי לעבור בתחומה או ליצור סיכון לאירוע דליפה בתחומה;
- ד. גיבוש מתווי תפעול לאירועי דליפה, תוך הגדרה וסיווג של אירועי דליפה ועיצוב מתווים ייעודיים;
- ה. יישום ואכיפה של פקודת מניעת זיהום מי-ים בשמן, ולשם כך:

(1) כל הסמכויות והתפקידים המנויים והמוסמכים מכוח הפקודה – יהיו בידי הרשות, למעט תפקידים וסמכויות שבסמכות השר;  
 (2) הקרן למניעת זיהום מי-ים כהגדרתה בפקודה תיכנס בגדרי תקציבי הרשות אך שמה ישונה ל"קרן למניעת זיהום נפט";  
 (3) בכל מקרה של התנגשות אפשרית בין הוראות או סמכויות מכוח הפקודה להוראות או סמכויות בחיקוק זה – תפורש ככל האפשר בצורה שאינה מייצרת סתירה; במידה ואין אפשרות לפרשנות הולמת שאינה מייצרת סתירה – יחולו הוראות חוק זה.  
 ו. תפעול אירועי דליפה, לרבות:

(1) תפעול עצמאי על ידי הרשות;

(2) תיאום בין גורמי ממשלה לשם תפעול האירוע;

(3) תיאום בין גורמים לא-ממשלתיים לשם תפעול האירוע;

(4) תיאום עם גופים מקבילים או רלוונטיים חוץ מדינתיים, לרבות גופים מדינתיים זרים, גופים לא מדינתיים זרים, וגופים בינלאומיים, לשם תפעול האירוע בשיתוף פעולה עם משרד החוץ.

ז. אכיפת כללי אחסון ותפעול נזקי זיהום מתמשך;

ח. חקירת אירועי דליפה;

ט. לקדם, לתכנן ולקיים פעילות הסברה וכל פעילות אחרת, במטרה להגביר את מודעות הציבור בנושא הסיכונים, וההתמודדות הנכונה עם אירועי דליפה;

י. גיבוש עמדות, חוות דעת, ותצפיות והצגתם בפני השר, הממשלה, או הכנסת;

יא. למלא כל תפקיד אחר שהוטל עליה לפי חוק זה.

18. גיבוש והגשת תכניות  
 א. הרשות תגבש ותגיש לשר ולשר האוצר, לאישורם, תכנית רב-שנתית לניטור אפקטיבי של שינוע ואחסון שמנים ודלקים פוסיליים ושל היערכות לאירועי דליפה, ותכניות שנתיות ליישומה;

ב. הרשות תגיש לשר ולשר האוצר, בתום כל שנה, דין וחשבון כולל על ביצוע התכנית השנתית;

ג. השר יגיש לממשלה ולוועדת הכלכלה של הכנסת, עד 31 במרס בכל שנה, דין וחשבון על ביצוע התכנית השנתית בידי הרשות במהלך שנת התקציב שקדמה למועד הדיווח; הדין וחשבון יובא לידיעת הציבור בדרך שיוורה השר;

ד. ראש הממשלה ידווח לכנסת, עד 31 במרס בכל שנה, על ביצוע התכנית השנתית בידי הרשות ועל ההתקדמות בהשגת היעדים שנקבעו בתכניות לפי סעיף זה, במהלך שנת התקציב שקדמה למועד הדיווח.

19. חובות דיווח שירות  
 א. נוסף על הוראות סעיף 18, תמסור הרשות לשר, לפי דרישתו, בתוך זמן סביר, דיווחים נוספים על פעילותה;

ב. השר רשאי לדרוש מהרשות להביע את עמדתה בענין מסוים המצוי בתחום פעילותה, כפי שיפרט בדרישה; דרש השר כאמור, תדון הרשות באותו ענין ותגיש לשר את עמדתה בתוך שלושים ימים מיום קבלת הדרישה או בתוך מועד סביר אחר שנקבע בה.

20. שימור דינים  
 אין בסמכויותיה ובתפקידיה של הרשות לפי חוק זה כדי לפגוע בסמכויות הנתונות לאחר, לפי כל דין, למעט האמור בסעיף 17(ה).

סימן ב' – מועצת הרשות

21. הרכב המועצה א. המועצה תהיה בת שישה עשר חברים, שתמנה הממשלה, על פי הצעת השר, והם:
- (1) נציג השר;
  - (2) נציג שר האוצר;
  - (3) נציג שר הפנים;
  - (4) נציג שר האנרגיה;
  - (5) נציג שר הביטחון;
  - (6) נציג שר החוץ;
  - (7) עשרה נציגי ציבור בעלי ידע וניסיון בתחום מתחומי פעולתה של הרשות.
- ב. חברי המועצה שהם נציגי השרים, ימונו מקרב עובדי משרדיהם של אותם שרים.
- ג. הרכב חברי המועצה שהם נציגי הציבור יסקף, במידת האפשר, את מגוון תחומי פעולתה של הרשות; חברי המועצה כאמור לא יהיו עובדי המדינה.
- ד. חברי המועצה יהיו תושבי ישראל.
- ה. הודעה על מינוי המועצה והרכבה תפורסם ברשומות.
22. ראש המועצה א. השר, באישור ראש הממשלה, ימנה את יושב ראש המועצה, מבין חברי המועצה שהם נציגי הציבור, ורשאי השר למנות, באישור כאמור, מבין אותם חברי המועצה, ממלא מקום קבוע ליושב ראש המועצה.
- ב. הודעה על מינוי יושב ראש המועצה וממלא מקומו תפורסם ברשומות.
23. משך כהונה תקופת כהונתו של חבר המועצה תהיה ארבע שנים, וניתן לשוב ולמנותו לתקופת כהונה אחת נוספת.
24. תפקידי המועצה הם:
- (1) להתוות את קווי הפעולה של הרשות;
  - (2) להנחות את המנהל במילוי תפקידיו ולפקח על ביצוע מדיניות הרשות ותכניותיה;
  - (3) לאשר את התקציב השנתי של הרשות, וכן לאשר את התכנית הרב-שנתית, התכנית השנתית והדין וחשבון הכולל האמורים בסעיף 19, הכל בטרם יוגשו לאישור השר;
  - (4) לפקח על פעילותה השוטפת של הרשות, ובכלל זה לדרוש מהמנהל דיווחים על פעילותה כאמור.
25. ישיבות א. ישיבות המועצה יתקיימו אחת לחודש, לפחות, אלא אם כן החליטה המועצה, בנסיבות מיוחדות, אחרת.
- ב. המועצה תקיים ישיבה מיוחדת אם דרשו זאת שליש מחבריה לפחות; נדרשה ישיבה כאמור, תתקיים הישיבה בתוך שבעה ימים מיום הדרישה, אלא אם כן נדרש לקיימה, בנסיבות הענין, בתוך זמן קצר יותר; בישיבה תדון המועצה בנושאים המפורטים בדרישה.
- ג. יושב ראש המועצה יזמן את הישיבות ויקבע את זמןן, מקומן וסדר יומן.
26. מנין הישיבות א. (1) המנין החוקי בישיבות המועצה הוא תשעה חברים ובהם יושב ראש המועצה או ממלא מקומו;

(2) משנפתחה הישיבה במנין חוקי, יהיה המשך הישיבה כדין בכל מספר נוכחים, ובלבד שבעת קבלת ההחלטות נכחו שמונה חברים לפחות ובהם יושב ראש המועצה או ממלא מקומו;

(3) לא היה מנין חוקי בעת שנפתחה ישיבת המועצה, רשאי יושב ראש המועצה לדחותה במחצית השעה; עברה מחצית השעה האמורה, תהיה הישיבה כדין בכל מספר של נוכחים, ואולם על קבלת ההחלטות יחולו הוראות פסקה (2).

ב. החלטות המועצה יתקבלו ברוב דעות של החברים המשתתפים בהצבעה; היו הדעות שקולות, יכריע יושב ראש המועצה, ובהעדרו – ממלא מקומו.

ג. המועצה תקבע את סדרי עבודתה, ככל שלא נקבעו לפי חוק זה.

27. שימור סמכות קיום המועצה, סמכויותיה ותוקף החלטותיה, לא ייפגעו מחמת שנתפנה מקומו של חבר המועצה, או מחמת ליקוי במינויו או בהמשך כהונתו.

28. ניגוד עניינים א. חבר המועצה יימנע מהשתתפות בדיון ומהצבעה בישיבות המועצה, אם הנושא הנדון עלול לגרום לו להימצא, במישרין או בעקיפין, במצב של ניגוד עניינים בין תפקידו כחבר המועצה לבין ענין אישי שלו, או לבין תפקיד אחר שלו, למעט תפקידו בגוף שאותו הוא מייצג במועצה; חבר המועצה לא יטפל במסגרת תפקידו בנושא כאמור, גם מחוץ לישיבות המועצה.

ב. התברר לחבר המועצה כי נושא הנדון בישיבת המועצה עלול לגרום לו להימצא במצב של ניגוד עניינים כאמור בסעיף קטן (א), יודיע על כך ליושב ראש המועצה.

ג. לענין סעיף זה, אחת היא אם מילוי התפקיד האחר הוא בתמורה או שלא בתמורה.

ד. בסעיף זה –

"בעל ענין", בגוף – מנהל או עובד אחראי באותו גוף, או מי שיש לו חלק העולה על 5% בהון או ברווחים של גוף כאמור;

"ענין אישי", של חבר המועצה – לרבות ענין אישי של קרובו או ענין אישי של גוף שחבר המועצה או קרוב שלו, הם בעלי ענין בו;

"קרוב" – בן זוג וכן הורה, הורי הורה, אח, צאצא, צאצא של בן זוג ובני זוגם של כל אחד מאלה, או אדם אחר הסמוך על שולחנו של חבר המועצה, וכן סוכן, שותף, מעביד או עובד של חבר כאמור.

29. היקשרות פרטית עם הרשות א. חבר המועצה, קרובו, סוכנו או שותפו, או תאגיד שאחד מהאמורים הוא בעל ענין בו, לא יתקשרו עם הרשות בעסקה ולא יקבלו ממנה תקציב לצורך ביצוע פעולות בתחום פעילויות הרשות, אלא אם כן התיר זאת השר, באישור הממשלה, ובתנאים שהתיר.

ב. הודעה על היתר לפי סעיף קטן (א) תפורסם ברשומות.

ג. בסעיף זה –

"בעל ענין" – כהגדרתו בסעיף 40(ד);

"קרוב" – בן זוג וכן הורה, ילד, אח, ובני זוגם של כל אחד מאלה.

30. גמול א. חבר המועצה שאינו עובד המדינה, עובד גוף מתוקצב או עובד גוף נתמך, זכאי לקבל מהמועצה גמול בעבור השתתפות בישיבות המועצה לפי הוראות סעיף קטן (ג), ובלבד שאינו זכאי לקבל תמורה בעבור ההשתתפות ממקור אחר.

ב. חבר המועצה שאינו זכאי לגמול לפי הוראות סעיף קטן (ג), זכאי לקבל מהמועצה החזר הוצאות שהוציא לצורך השתתפות בשיבות המועצה, לפי הוראות סעיף קטן (ג), ובלבד שאינו זכאי לקבל החזר הוצאות ממקור אחר.

ג. השר, בהסכמת שר האוצר, יקבע כללים ותנאים שלפיהם ישולם גמול והחזר הוצאות לחבר המועצה בהתאם להוראות סעיפים קטנים (א) ו-(ב) ואת שיעוריהם.

ד. בסעיף זה, "עובד המדינה", "עובד גוף מתוקצב" ו"עובד גוף נתמך" – כהגדרתם בסעיף 32 לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985.

31. גמול יושב ראש א. יושב ראש המועצה או ממלא מקומו הקבוע שמתקיימים לגביו התנאים שנקבעו לפי סעיף קטן (ב), זכאי לקבל מהמועצה גמול סביר בשיעור שלא יעלה על השיעור המרבי שנקבע לפי אותו סעיף קטן.

ב. השר, בהסכמת שר האוצר, יקבע את התנאים לתשלום גמול כאמור בסעיף קטן (א) וכן את השיעור המרבי שלו.

ג. יושב ראש המועצה או ממלא מקומו הקבוע הזכאי לגמול לפי סעיף זה, לא יהיה זכאי לגמול או להחזר הוצאות לפי סעיף 21.

ד. הודעה על הענקת גמול לפי סעיף זה תפורסם ברשומות.

32. החלת דיני עובדי מדינה חברי המועצה שאינם עובדי המדינה, דינם כדין עובדי המדינה לענין חיקוקים אלה:

(1) חוק הבחירות לכנסת [נוסח משולב], התשכ"ט-1969;

(2) חוק שירות המדינה (סיוג פעילות מפלגתית ומגבית כספים), התשי"ט-1959;

(3) חוק שירות הציבור (מתנות), התש"ס-1979;

(4) חוק העונשין, התשל"ז-1977 – ההוראות הנוגעות לעובדי הציבור;

(5) פקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971;

(6) פקודת הניקין [נוסח חדש];

(7) חוק שירות הציבור (הגבלות לאחר פרישה), התשכ"ט-1969.

33. הפסקת כהונה א. חבר המועצה יחדל לכהן בה לפני תום תקופת כהונתו, באחת מאלה:

(1) הוא התפטר במסירת כתב התפטרות לממשלה, באמצעות השר;

(2) נבצר ממנו דרך קבע למלא את תפקידו, והממשלה, לפי הצעת השר, העבירה אותו מכהונתו בהודעה בכתב;

(3) נתקיימה בו אחת הנסיבות הפוסלות אדם מלהיות חבר המועצה;

(4) אם נתמנה כחבר מקרב הציבור – הוא נתמנה עובד המדינה, ואם נתמנה כעובד המדינה – הוא חדל להיות עובד המשרד הממשלתי שבו עבד בעת המינוי;

(5) הוא הורשע בעבירה שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה אין הוא ראוי לכהן כחבר המועצה;

(6) השר, לאחר התייעצות עם המועצה, ולענין יושב ראש המועצה – בהסכמת ראש הממשלה, קבע, באישור הממשלה, כי הוא אינו ממלא את תפקידו כראוי.

ב. נעדר חבר המועצה, בלא סיבה מוצדקת, משלוש ישיבות רצופות של המועצה או מחמש ישיבות בשנה אחת, רשאית הממשלה, על פי הצעת השר, לבטל את מינויו.

ג. הוגש כתב אישום נגד חבר המועצה בעבירה שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה אין הוא ראוי לכהן במועצה, רשאית הממשלה, על פי הצעת השר, להשעות את החבר מכהונתו עד למתן פסק דין סופי בענינו, ולמנות לו ממלא מקום לתקופת ההשעיה בהתאם להוראות סעיפים 22 ו-23, לפי הענין.

ד. לא יושעה חבר המועצה לפי סעיף קטן (ג), אלא לאחר שניתנה לו הזדמנות להביא לפני השר את טענותיו לענין ההשעיה, בתוך תקופה שהורה השר.

סימן ג' – מנהל הרשות ועובדיה

34. מנהל הרשות א. השר ימנה את מנהל הרשות, על פי הצעת המועצה לאחר שקיימה הליך לאיתור מועמדים; הודעה על מינוי המנהל תפורסם ברשומות.

ב. תקופת כהונתו של המנהל תהיה ארבע שנים ורשאי השר, בהתייעצות עם המועצה, לשוב ולמנותו לתקופת כהונה אחת נוספת.

35. כשירות לתפקיד כשיר לכהן כמנהל, תושב ישראל שמתקיימים בו שני אלה:

א. הוא בעל תואר אקדמי מוכר מאת מוסד להשכלה גבוהה שהוכר לפי סעיף 9 לחוק המועצה להשכלה גבוהה, התשי"ח-1958, באחד המקצועות האלה: מדעי הסביבה, כלכלה, משפטים, מינהל עסקים, ראיית חשבון או מקצוע אחר שבתחום פעילותה של הרשות;

ב. הוא בעל ניסיון מצטבר של חמש שנים לפחות בתפקיד בכיר בתחום הניהול של תאגיד בעל היקף עסקים משמעותי, או בתפקיד בכיר בשירות הציבורי.

36. תפקידי המנהל א. המנהל אחראי לניהול השוטף של עניני הרשות, בהתאם להחלטות המועצה.

ב. בכפוף להוראות חוק זה ולהחלטות המועצה, יהיו למנהל כל הסמכויות הדרושות לניהול הרשות, ובכלל זה הסמכות לייצג את הרשות בכל תפקיד מתפקידיה ולחתום בשמה, יחד עם חשב הרשות, על הסכמים או מסמכים אחרים.

37. הפסקת כהונה המנהל יחדל מלכהן לפני תום תקופת כהונתו, באחת מאלה:

(1) הוא התפטר במסירת כתב התפטרות לשר, באמצעות המועצה;

(2) נבצר ממנו, דרך קבע, למלא את תפקידו, והשר, לפי הצעת המועצה או לאחר התייעצות עמה, העביר אותו מכהונתו בהודעה בכתב;

(3) נתקיימה בו אחת הנסיבות הפוסלות אדם מלהיות מנהל הרשות;

(4) הוא הורשע בעבירה שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה, אין הוא ראוי לכהן כמנהל הרשות;

(5) השר, לפי הצעת המועצה או לאחר התייעצות עמה, קבע כי הוא אינו ממלא את תפקידו כראוי.

38. קבלת עובדים סדרי קבלתם של עובדים ברשות יהיו כשל עובדי המדינה, בשינויים שתאשר הממשלה.

39. החלת דיני עובדי עובדי הרשות דינם כדין עובדי המדינה לענין החיקוקים המנויים בסעיף 33, וכן, בשינויים המחויבים, לענין חוק שירות המדינה (משמעת), התשכ"ג-1936.

סימן ד' – תקציב הרשות

40. תקציב שנתי א. הרשות תכין ותגיש לשר ולשר האוצר, לאישורם, לא יאוחר מ-31 ביולי בכל שנה, את הצעת התקציב של הרשות לגבי שנת התקציב הבאה.

ב. התקציב השנתי לפעילותה של הרשות ימומן מתקציב המדינה ומכל תשלום המתקבל לפי חוק זה.

ג. חלקו של התקציב השנתי מתוך תקציב המדינה, בהתאם להוראת סעיף קטן (ב), ייקבע בחוק התקציב השנתי של המדינה, בתחום פעולה נפרד במסגרת תקציב משרד הגנת הסביבה.

ד. על אף האמור בסעיף קטן (ב), רשאית הרשות לקבל הכנסות נוספות, לרבות תרומות, עיזבונות ומענקים, מעבר לאמון שנקבע בתקציב השנתי, והכל בהתאם להוראות שקבע השר באישור שר האוצר; קיבלה הרשות הכנסות כאמור, תהא רשאית לשלם ולהתחייב גם מתוך סכומים אלה, לאחר שאושרו כדין בתקציב נוסף, וניתנה על כך הודעה לשר; קיבלה הרשות כספים מגוף מבוקר כמשמעותו בסעיף 19(1), (2), (4) ו- (5) לחוק מבקר המדינה, התשי"ח-1958 [נוסח משולב], מעבר לאמון שנקבע בתקציב השנתי, תהא הרשות רשאית לשלם ולהתחייב כאמור, אם ההוצאה אושרה כדין בתקציב הגוף המבוקר, וניתנה על כך הודעה לשר ולשר האוצר.

- דו"ח תקציבי
41. הרשות תערוך ותגיש לשר ולשר האוצר, לא יאוחר משישה חודשים מתום כל שנה, דין וחשבון לענין ביצוע התקציב ולענין הכנסות הרשות והוצאותיה, באותה שנה; הרשות תעביר עותק של הדין וחשבון לוועדת הכלכלה של הכנסת.
42. גופים אשר הרשות העבירה להם תקציב לצורך ביצוע פעולות בתחומי פעולותיה, לפי חוק זה, יגישו לרשות, אחת לשישה חודשים, דין וחשבון בדבר ביצוע התקציב האמור.

#### סימן ה' - ניטור

43. הרשות תהיה אמונה על ניטור שוטף וניטור ממוקד כהגדרתם בחוק זה בכל נושא הקשור בתחום פעולתה.
44. הרשות תפעל בשיתוף פעולה עם שירותי החירום, רשויות מדינה, וכל גוף אחר שנדרש לצורך מימוש תכליות הניטור האמורות בס' 43.
45. א. אופן ניהול הניטור השוטף והניטור הממוקד ייקבעו בתקנות שייקבעו על ידי השר תוך היועצות במועצת הרשות כהגדרתה בחוק זה, ויועברו לאישור ועדת הפנים והגנת הסביבה;
- ב. אופן ניהול הניטור השוטף והניטור הממוקד ייקבעו בתקנות שייקבעו על ידי השר תוך היועצות במועצת הרשות כהגדרתה בחוק זה, ויועברו לאישור ועדת הפנים והגנת הסביבה;
- ג. התקנות ייקבעו תוך מתן חשיבות מיוחדת לערכן הרב של היערכות ומעקב אחרי סיכונים, ושל חשיבות היכולות לזהות גורמים אחראים בצורה מיידי; ד. תקנות כאמור לעיל יוגשו לאישור הוועדה תוך שלושה חודשים ממועד תחילת חוק זה.

#### סימן ו' - תפעול

46. הרשות תהיה אמונה על הכנת תוכניות פעולה לאירועי דליפה שונים, ועל תפעולם, כהגדרתם בחוק זה.
47. א. הרשות תפעל בשיתוף פעולה עם שירותי החירום, רשויות מדינה, רשויות מקומיות, וכל גוף אחר שנדרש לצורך מימוש תכליות הניטור האמורות בס' 35;
- ב. הרשות תהיה בעלת סמכות עליונה ביחס לתפעול בשטח של אירועי דליפה כהגדרתם בחוק זה, למעט אם נקבע אחרת בעניין נקודתי על ידי הממשלה, השר, או מנהל הרשות.
48. א. הליכי גיבוש תוכניות הפעולה ייקבעו בתקנות שייקבעו על ידי השר תוך היועצות במועצת הרשות כהגדרתה בחוק זה, ויועברו לאישור ועדת הפנים והגנת הסביבה;
- ב. התקנות ייקבעו תוך מתן חשיבות מיוחדת לערכה הרב של היערכות מראש, יצירת מתווי פעולה מוכרים, ומוכנות לוגיסטית;

ג. תקנות כאמור לעיל יוגשו לאישור הועדה תוך שישה חודשים ממועד תחילת חוק זה.

49. א. נהלי עבודה בשטח בתפעול אירועי דליפה לסוגיהם השונים ייקבעו על ידי מנהל הרשות תוך היוועצות בגורמי המקצוע השונים בה, ויועברו לאישור מועצת הרשות ;  
 ב. הנהלים ישימו דגש על בטיחות העוסקים בתפעול, לרבות אלו שאינם אנשי הרשות, בטיחות עובדי אורח, שימור הסביבה ומזעור נזקים ;  
 ג. נהלי עבודה כאמור לעיל יוגשו לאישור המועצה תוך חודשיים ממועד מינוי המנהל.

#### סימן ז' – הוראות שונות

סמכויות 39. א. השר ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות לביצועו.

ב. תקנות לפי חוק זה יהיו באישור ועדת הכלכלה של הכנסת.

### דבר' – הסבר

בחודש מרץ 2021, בעקבות דליפה מספינה כוסו חופי ישראל בזפת. האירוע הוכרז באסון אקולוגי מהגדולים שהיו במדינת ישראל מאז הקמתה. אסון הזפת השחיר את חופי מדינת ישראל והעלה את החשיבות לשמירה על אוצרות הטבע והמערכות האקולוגיות של ישראל על סדר היום הציבורי. על כן, קיימת חשיבות רבה לפעול על מנת לצפות התכנות אסון נוסף ולמנוע את האסון הבא.

חוק זה מסדיר כי כל בנייה או הקמה של מיתקן לשינוע, זיקוק, אחסון או הובלה של דלקים פוסיליים יחויב בבחינה וברישיון מטעם הרשות הלאומית לניטור שינוע ואחסון ולתפעול דליפות שמנים ודלקים פוסיליים. המטרה הינה לייצר מנגנון כי כל תוכנית מתאר להקמת מיתקן בעל פוטנציאל זיהומי יבחן בקפדנות ע"י הגורמים הרלוונטיים זאת על מנת לעודד התקנת על אמצעי בטיחות טובים יותר וכמו כן מניעת פעילות או הקמת מתקנים אשר פוטנציאל הזיהום על ידם גבוה ועולה על תכלית ההקמה והפעילות.

הקמת רשות למניעת זיהומים – במסגרת חוק זה תוקם רשות למניעת זיהום נפט שתהיה אמונה על מניעה וטיפול בדליפות דלקים פוסיליים. מדינת ישראל חברה באמנת OPRC הקובעת הוראות להיערכות וטיפול בדליפות שמנים ודלקים פוסיליים, חקיקה זו נועדה לקדם את עמידתה של ישראל במחויבותיה במסגרת אמנה זו, אך חשוב מכך, מחויבותיה כלפי ארצנו והחיים בה. בהיותה "איי" במובנים של בידוד ונגישות קרקעית, מערך האספקה הדלקית של מדינת ישראל מבוסס בעיקרו על שינוע ימי באוניות וצינורות, ובתוך ישראל על מערך צינורות נרחב. אירועים רבים בעולם, כולל דליפה חמורה שאירעה לחופי המדינה זה מכבר, מלמדים על חשיבות הניטור של מערכי שינוע כאלו, ועל חיוניות ההיערכות לדליפות באמצעות תוכניות פעולה ייעודיות וגופים סטטוטוריים מיומנים וערוכים – זאת כדי למנוע ככל האפשר אירועים של דליפות, לקצר זמנים מקרות אירועים אלו לגיבוש תגובה, לזהות אחראים, ולטפל בצורה המיטבית בתוצאותיהם. דליפות אלו מזיקות בצורה קשה למערכות האקולוגיות, ובנוסף מייצרות נזקים בריאותיים וכלכליים משמעותיים. ביטחונם ועתידם של המדינה ואזרחיה תלויים בהיערכות לסיכונים מסוג זה, שיאפשרו שמירה על "עורקי האנרגיה" החיוניים שלנו מחד, ועל נופי המדינה, המאזן האקולוגי, בריאות הציבור, וכלכלת המשק מאידך.

## הצעת חוק : חוק משק החשמל (תיקון מס' 17 – איסור על בניית תחנות כוח המשתמשות בדלקים פוסיליים), התשפ"א-2021

|               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|---------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| תיקון סעיף 1  | בחוק משק החשמל, תשנ"ו-1996 בסעיף 1 – במקום סעיף 1 יבוא :<br>"מטרתו של חוק זה היא להסדיר את הפעילות במשק החשמל לטובת הציבור, וזאת תוך הבטחת אמינות, זמינות, איכות, יעילות והתייעלות אנרגטית, והכל תוך יצירת תנאים לתחרות, מיזעור עלויות וצמצום הפקת חשמל משריפת דלקים פוסיליים."                                                                                                 |
| תיקון סעיף 2  | בסוף סעיף 2 יבוא :<br>"אנרגיה מתחדשת" – אנרגיה חשמל המיוצרת ממקורות מתחדשים כגון אנרגיה סולרית ורוח.<br>"דלקים ושמנים פוסיליים" – נפט ניגר (בין נוזלי ובין אדי), שמן, גז טבעי, גזולין טבעי, קונדנסאטים ופחמימנים (הידרוקרבונים) ניגרים קרובים להם, וכן אספלט ופחמימנים של נפט מוצקים אחרים כשהם מומסים בתוך נפט ניגר וניתנים להפקה יחד אתו;"                                    |
| תיקון סעיף 4  | בסעיף 4, אחרי סעיף קטן (ב1ה) יבוא :<br>" (ב1ו) (1) רישיון ייצור ורישיון לניהול מערכת יינתנו רק לתחנות כוח וייצרני חשמל אשר יעשו שימוש באנרגיה מתחדשת. רישיון ייצור לתחנות כוח בהן נעשה שימוש בדלקים ושמנים פוסיליים יהיה מותנה באישור השר להגנת הסביבה.<br>(2) תחילתו של סעיף זה ב-1 בחודש שלאחר יום פרסומו (להלן – יום התחילה) והוא יחול על רישיונות ייצור מיום התחילה ואילך." |
| תיקון סעיף 7א | בסעיף 7א לחוק העיקרי, במקום "מוסמך" יבוא "מחויב"                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| תיקון סעיף 8  | בסוף סעיף 8 יבוא :<br>" (5) שיקול סביבתי של הגנת הסביבה ובריאות הציבור."                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| תיקון סעיף 8א | אחרי סעיף 8 יבוא :<br>"8א. במסגרת הפעלת סמכויותיו לפי חוק זה ולשם קידום מטרות החוק, מחויבת הרשות לתת עדיפות לתת רישיון לייצרני חשמל מאנרגיה מתחדשת ויעילים אנרגטית."                                                                                                                                                                                                            |

### דברי הסבר

מדינת ישראל קבעה לעצמה תכנית להתייעלות אנרגטית עד שנת 2030. תיקון חוק זה מקיים את החלטת הממשלה לצמצם את כמות תחנות כוח אשר מייצרות חשמל ע"י שריפת דלקים פוסיליים ולתת עדיפות לרישוי ייצרני חשמל אשר

מקדמים את תחום האנרגיה המתחדשת בישראל. התיקון מטרתו לשים בראש סדר העדיפויות האנרגטיות את השימוש באנרגיה מתחדשת כמו גם לחייב לקחת בחשבון שיקולים סביבתיים בקשר להקמת ורישוי ייצרני חשמל החל מחקיקת חוק זה ואילך. אין מדובר בחקיקה אשר שוללת רישיונות מיצרני ותחנות כוח חדשות אלא מונעת הקמת תחנות כוח מבוססות נפט וגז אשר הפקת האנרגיה באמצעותם מזהם ואף עלולה לסכן את חיי התושבים החיים בקרבת התחנה. כמו כן, תיקון זה יאפשר הקמת תחנות כוח המבוססות דלקים פוסיליים רק באישור השר להגנת הסביבה ועל כן יהיה עליו להיות מאוד בטוח ובעל חשיבות גבוהה להקמה.

חברת הצוות שמובילה את הכנת ההצעה: רז דגני  
313293060

## **הצעת חוק : חוק החברות הממשלתיות (תיקון מס' 24 - דרישה לאישור הממשלה בדבר שינוע דלקים ושמונים פוסיליים והקמת תשתיות ע"י חברה ממשלתית), התשפ"א-2021**

|               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|---------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| תיקון סעיף 4  | <p>בחוק החברות הממשלתיות, תשל"ה-1975 סעיף 1, בסוף הסעיף יבוא:</p> <p>"דלקים ושמונים פוסיליים" - נפט ניגר (בין נוזלי ובין אדיל), שמן, גז טבעי, גזולין טבעי, קונדנסאטים ופחמימנים (הידרוקרבונים) ניגרים קרובים להם, וכן אספלט ופחמימנים של נפט מוצקים אחרים כשהם מומסים בתוך נפט ניגר וניתנים להפקה יחד אתו;</p> <p>"מיתקן נפט" – כל אחד מאלה:</p> <p>(1) קו תשתית להולכת נפט;</p> <p>(2) מיתקן נלווה אשר נדרש להפעלתו של קו תשתית כאמור בפסקה (1) לרבות קו תשתית ומיתקן הגנה קתודית;"</p> |
| תיקון סעיף 4  | <p>סעיף 4, בסוף סעיף קטן (ב) יבוא:</p> <p>"(ג) בחברה ממשלתית המהווה "מיתקן נפט" או לחילופין חברה ממשלתית שמטרתה שינוע, אגירה, זיקוק או טיפול אחר בדלקים ושמונים פוסיליים, רשאית הממשלה להחליט שהחברה תפעל בהתחשב בסכנות הזיהום הפוטנציאליות והתחשב בסיכון, קצר וארוך הטווח, בחיי הציבור."</p>                                                                                                                                                                                            |
| תיקון סעיף 11 | <p>בסעיף 11 יבוא אחרי סעיף קטן (10א) -</p> <p>"(10ב) הקמה, תיקון, שינוי או התאמה של תשתיות ומתקנים המשמשים לאגירה, זיקוק, שינוע או טיפול בדלקים ושמונים פוסיליים"</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |

### **דברי-הסבר**

מדינת ישראל קבעה לעצמה תכנית להתייעלות אנרגטית עד שנת 2030. במסגרת הסכמי אברהם ובחסות חוק תשתיות להולכת ולאחסון של נפט ע"י גורם מפעיל, תשע"ז-2007 (להלן: "חוק תשתיות נפט"), החלה חברת קו צינור אירופה אסיה (קצא"א) להתחיל בשינוע כמויות משמעותיות של נפט במיכליות מאילת, דרך צינור יבשתי בישראל למפרץ אשדוד ומשם לרחבי אירופה. קצא"א כלל לא טרחה לבצע בדיקות סביבתיות נאותות מקדמיות, על מנת שתהיה בידיה שלה תשתית עובדתית כלשהי בדבר הסיכונים הגלומים בפעילות אותה היא מקדמת, בטרם החתימה על ההסכם. שינוע הנפט באמצעות צינור קצא"א מהווה המקור לשורת אסונות סביבתיים בישראל. במסגרת חוק תשתיות נפט קצא"א מהווה חברה ממשלתית ועל כן חוק החברות הממשלתיות חל על חברת קצא"א החובות לפי חוק זה. על כן, תיקון זה מחייב אישור ופרסום של שיקולי האינטרסים באשר לשימוש בתשתיות לשינוע ואחסון נפט בפרט ודלקים ושמונים פוסיליים בכלל, זאת במטרה למנוע את האסון האקולוגי הבא.

חברת הצוות שמובילה את הכנת ההצעה : רז דגני  
313293060

## הצעת חוק הלוואות להקמת מערכות סולאריות לייצור חשמל במבני ציבור, התשפ"א-

2021

1. מטרה
 

מטרתו של חוק זה היא לקדם את המעבר לייצור חשמל באנרגיה מתחדשת במוסדות ממשלתיים כחלק מהתחייבותה של מדינת ישראל להפחתת פליטות גזי החממה וכחלק מיעדי ייצור החשמל מאנרגיה המתחדשת כפי שנקבעות בהחלטות הממשלה מעת לעת.
2. הגדרות
 

בחוק זה –

"אנרגיה מתחדשת" – אנרגיה המופקת מתהליכים טבעיים חוזרים ונשנים או מחומרים טבעיים שאינם מתכלים, שהשימוש בהם להפקת האנרגיה אינו גורע מהיכולת להשתמש בהם באופן מתמשך בעתיד ;

"בית חולים ציבורי כללי" – כהגדרתו בחוק ההסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב והמדיניות הכלכלית לשנת הכספים 2002), התשס"ב 2002 לרבות בתי חולים פסיכיאטריים וגריאטריים.

"גוף מתוקצב" – כהגדרתו בחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985.

"גוף נתמך" – כהגדרתו בחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985.

"גזי חממה" – חומר או תערובת של חומרים, שבמצב צבירה גזי ובעת הימצאותם באוויר, סופגים קרינה תת אדומה הנפלטת מפני כדור הארץ ומשפיעה על שינויי האקלים ;

"מתקן פוטו וולטאי" – מערכת לייצור חשמל הממירה ישירות אנרגיית שמש לאנרגיה חשמלית

"מתקן אגירה" מתקן המבצע את כל אלה : המרת אנרגיה חשמלית לאנרגיה הניתנת לאחסון, אחסון האנרגיה והמרתה בחזרה לאנרגיה חשמלית.

"שינוי האקלים" – שינוי של מזג האוויר והטמפרטורות הממוצעות לאורך זמן ובקנה מידה עולמי.

"השר" – השר להגנת הסביבה.
3. הזכאות להלוואה
 

(1) כל גוף מתוקצב, גוף נתמך ובית חולים ציבורי כללי יהיו זכאים להלוואה לצורך הקמת מתקן פוטו וולטאי ומתקן אגירה בשטחם.

(2) ההלוואה תהיה בגובה של עד 75% מגובה עלות הקמת המתקנים .
4. העברת ההלוואה
 

שר האוצר יקבע את אופן העברת ההלוואה לגוף הרלוונטי.
5. תנאי ההלוואה
 

שר האוצר, בהסכמת שר האנרגיה, ובאישור ועדת הפנים והגנת הסביבה של הכנסת, יקבע את תנאי ההלוואה, לרבות הבטוחות הנדרשות ממקבל ההלוואה, מועדי קבלת ההלוואה, גובה הריבית שתישא ההלוואה, התנאים להחזר ההלוואה ומעדי החזר, וכל תנאי אחר הקשור בהם.
6. ביצוע ותקנות
 

שר האוצר ושר האנרגיה ממונים על ביצוע חוק זה, והם רשאים להתקין תקנות בכל הנוגע לביצועו.

### דברי הסבר

מעבר לייצור חשמל מבוסס על אנרגיות מתחדשות במקום על דלקים פוסיליים מזהמים הפך בעשור האחרון ליעד מרכזי באסטרטגיה העולמית למאבק בשינויי אקלים. כחלק מתהליך זה, הציבה לעצמה ממשלת ישראל יעד כי עד שנת 2030 כ-30% מייצור החשמל במדינת ישראל יופק ממקורות אנרגיה מתחדשים. כיום מרבית האנרגיה המתחדשת מופקת באמצעות מתקנים סולאריים קרקעיים שמרביתם נמצאים באזור הדרום. לאור הפוטנציאל הקרקעי המוגבל לאור מחסור בשטחים מתאימים ופערים ברשת הולכת החשמל, יש לפעול לייצור אנרגיה סולרית יעילה, נקייה ומבוצרת על גבי גגות וחזיתות של מאות אלפי מבנים הקיימים היום.

לכן הצעת חוק זו בא לתמרץ את אותם גופים אשר נתמכים על ידי המדינה ומהווים חלק גדול מפוטנציאל הקמת מערכות סולריות על גבי גגות וחזיתות המבנים שברשותם. המדינה תספק הלוואה בתנאים מועדפים לכל אותם גופים על מנת שאלו יוכלו להקים מערכות פוטו=וולטאיות ומתקני אגירה. כיום חלק גדול מאותם גופים סובלים מבעיות כלכליות אשר אינן מאפשרות להם להשקיע את ההשקעה הראשונית הנדרשת לשם הקמת מערכות אלו. מדינת ישראל כמי שהציבה לעצמה כמטרה עליונה לקדם מעבר לייצור חשמל באנרגיות מתחדשות, היא בעלת המשאבים הכלכליים להעניק לאותן גופים את ההלוואות הנדרשות לשם ההקמה של אותן מערכות סולאריות.

חבר הצוות שמוביל את הכנת ההצעה: עמר לוין  
205706831

## הצעת חוק התכנון והבנייה (תיקון – הסרת חסמים לקידום ייצור חשמל מאנרגיות מתחדשות), התשפ"א–2021

- |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                             |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------|
| <p>בכוח התכנון והבנייה, התשכ"ה–1965<sup>8</sup>, בסעיף 1, בהגדרה "תשתיות לאומיות", יוספו "מתקני אגירה"</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | <p>1. תיקון סעיף 1</p>      |
| <p>בכוח התכנון והבנייה, התשכ"ה–1965<sup>9</sup>, בתוספת השלישית, בסעיף 19 (ב), בפסקה (10) יוספו, "חניונים ומחלפים".</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | <p>תיקון התוספת השלישית</p> |
| <p>בכוח התכנון והבנייה, התשכ"ה–1965<sup>10</sup>, אחרי סעיף 145ג'(ה) יבוא:</p> <p>145ג' (ו) שר הפנים יקבע בתקנות בהתייעצות עם שר האנרגיה, את התנאים שבהם יינתן פטור מהיתר לפי פרק ה', למתקן פוטו-וולטאי שמותקן על גבי מאגר מים, מאגר קולחין או בריכת דגים שהוקמו כדין וכן מבנה טכני שדרוש להזרמת החשמל המיוצר במתקן זה לרשת החשמל.</p> <p>(ז) שר הפנים יקבע בתקנות, בהתייעצות עם שר האנרגיה, את התנאים שבהם יינתן פטור מהיתר לפי פרק ה', למתקן אגירה לרבות פתיחת פתח במעטפת בנין.</p> | <p>תיקון סעיף 145ג'</p>     |

### דברי הסבר

מעבר לייצור חשמל מבוסס על אנרגיות מתחדשות במקום על דלקים פוסיליים מזהמים הפך בעשור האחרון ליעד מרכזי באסטרטגיה העולמית למאבק בשינויי אקלים. כחלק מתהליך זה, מדינת ישראל התחייבה לפעול להפחתת פליטות גזי החממה ואף הציבה לעצמה יעד כי עד שנת 2030 כ-30% מייצור החשמל במדינת ישראל יופק ממקורות אנרגיה מתחדשים. כיום מדינת ישראל מפגרת אחרי העולם מבחינת אחוזי ייצור החשמל מאנרגיות מחדשות ולכן על מנת להגשים את היעד שנקבע לשנת 2030, יש לפעול במהירות על מנת להסיר את כל החסמים הרגולטוריים אשר מעכבים את הקמתם של מתקנים פוטו-וולטאים ומתקני אגירה בשטחים הפתוחים ובשטחים הבנויים. לכן תיקון זה לחוק מציע להסיר חלק מן החסמים אשר מקורם בחוק תכנון ובנייה,

הגדרת מתקני אגירה כמתקני תשתיות לאומיות ופטור מהיתר בניה למתקני האגירה, יפחית חסם מרכזי בפני הקמת מתקני אגירה בבתים ויקל על המעבר למשק חשמל מבוזר, באופן שיקל על צרכי רשת החשמל ויקדם את המעבר לייצור חשמל בהיקף נרחב מאנרגיות מתחדשות.

התקנת התקנות בקשר להקמת מתקן פוטו-וולטאי ומתקן טכני שמותקן על גבי מאגר מים, מאגר קולחין או בריכת דגים נדרשות על מנת להקל על הליך הרישוי לפיתוח של מתקנים פוטו-וולטאים על גבי נכסים קיימים, ובכך לייעל את ניצול הקרקע.

חבר הצוות שמוביל את הכנת ההצעה: עמר לוין  
205706831

<sup>8</sup> ס"ח התשכ"ה, עמ' 307.

<sup>9</sup> ס"ח התשכ"ה, עמ' 307.

<sup>10</sup> ס"ח התשכ"ה, עמ' 307.

**הצעת חוק התכנון והבנייה (תיקון – חובת הקמת מערכת סולארית לייצור חשמל במבני  
ציבור),  
התש"ף-2020**

1. הוספת סעיף 4א158 בחוק התכנון והבנייה, התשכ"ה-1965<sup>11</sup>, אחרי סעיף 3א158 יבוא:
- "חובת התקנת מתקן 4א158. (א) בסעיף זה, מבנה ציבור- כל אחד פוטו וולטאי ומיתקן מאלה: אגירה
- (1) מבנה בבעלות או בחכירה לדורות של גופים מתוקצבים או גופים נתמכים (כהגדרתם בחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985);
- (2) "בית חולים ציבורי כללי"- כהגדרתו בחוק ההסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב והמדיניות הכלכלית לשנת הכספים 2002), התשס"ב 2002 לרבות בתי חולים פסיכיאטריים וגריאטריים;
- (3) תחנת משטרה, בית סוהר ובית מעצר, תחנה לכיבוי אש.
- (ב) בכל מבנה ציבור תותקן, לכל היותר בתוך 24 חודשים מיום תחילת חוק זה, מערכת לייצור חשמל הממירה ישירות אנרגיה סולרית לאנרגיה חשמלית (בסעיף זה- מיתקן פוטו וולטאי), בנוסף יותקן מיתקן הממיר אנרגיה חשמלית לאנרגיה הניתנת לאחסון, מאחסן את האנרגיה וממיר בחזרה לאנרגיה חשמלית (בסעיף זה- מיתקן אגירה).
- (ג) בכל מבנה ציבור שיקום תותקן, מערכת לייצור חשמל הממירה ישירות אנרגיה סולרית לאנרגיה חשמלית (בסעיף זה- מיתקן פוטו וולטאי), בנוסף יותקן מיתקן הממיר אנרגיה חשמלית לאנרגיה הניתנת לאחסון, מאחסן את האנרגיה וממיר בחזרה לאנרגיה חשמלית (בסעיף זה- מיתקן אגירה).

<sup>11</sup> ס"ח התשכ"ה, עמ' 307.

(ד) מיתקן פוטו וולטאי ומיתקן אגירה כאמור  
בסעיף קטן (ב) יותקן על שטח שלא יפחת  
ממחצית שטח מגג הבניין."

(ה) על אף האמור בסעיף קטן (ד), ראתה  
רשות רישוי כי קיימות הוראות לפי דין אשר  
מחייבות הצבת מתקנים אחרים על גג הבניין  
המונעות התקנת מתן פוטו וולטאי ומיתקן  
האגירה בשטח האמור בסעיף קטן (ב), רשאת  
היא לקבוע כי המיתקן הפוטו וולטאי ומיתקן  
האגירה יותקן על שטח קטן מהשטח  
האמור."

### דברי הסבר

מעבר לייצור חשמל מבוסס על אנרגיות מתחדשות במקום על דלקים פוסיליים מזהמים הפך בעשור האחרון  
ליעד מרכזי באסטרטגיה העולמית למאבק בשינויי אקלים. כחלק מתהליך זה, הציבה לעצמה ממשלת  
ישראל יעד כי עד שנת 2030 כ-30% מייצור החשמל במדינת ישראל יופק ממקורות אנרגיה מתחדשים. כיום  
מרבית האנרגיה המתחדשת מופקת באמצעות מתקנים סולאריים קרקעיים שמרביתם נמצאים באזור  
הדרום. לאור הפוטנציאל הקרקעי המוגבל לאור מחסור בשטחים מתאימים ופערים ברשת הולכת החשמל,  
יש לפעול לייצור אנרגיה סולרית יעילה, נקייה ומבוזרת על גבי גגות וחזיתות של מאות אלפי מבנים הקיימים  
היום.

הצעת חוק באה לחייב כי בכל מבנה ציבור קיים ובכל מבנה ציבור חדש שיוקם יותקנו מערכות סולאריות  
לייצור חשמל. מבני הציבור מוקמים ומתוחזקים על ידי גופים אשר נתמכים תקציבית ע"י ממשלת ישראל,  
לכן זו רשאית להטיל על גופים אלו חובה להתקין מערכות סולאריות על מתקניה כחלק ממטרת העל  
שהציבה לעצמה הממשלה שהוא מעבר לייצור חשמל ממקורות אנרגיה מתחדשת. פוטנציאל גגות וחזיתות  
מבנים אלו הוא רב והתקנת מערכות במבנים אלו יכול לקדם את מדינת ישראל אל עבר היעד שהציבה  
לעצמה להגיע אליו עד שנת 2030.

חבר הצוות שמוביל את הכנת ההצעה : עמר לוין  
205706831

## הצעת חוק מועצת האקלים

### פרק א' מטרה והגדרות

1. מטרה חוק זה מטרתו להקים גוף מומחים מדעי ובלתי תלוי אשר יסייע לממשלת ישראל לתכנן את מדיניותה ביחס לשינויי האקלים וכן לעקוב ולפקח על אופן יישום מדיניותה ולייצר תיאום בין פעילות רשויות המדינה השונות ביחס להתמודדות עם שינויי האקלים. כל זאת על מנת לסייע למדינת ישראל לפעול להפחתת פליטת גזי החממה וזיהום האוויר, להפחתת התלות במקורות אנרגיה פוסילית ולקידום ייצור חשמל מאנרגיה מתחדשת.

2. הגדרות בחוק זה –

"אנרגיה מתחדשת" – אנרגיה המופקת מתהליכים טבעיים חוזרים ונשנים או מחומרים טבעיים שאינם מתכלים, שהשימוש בהם להפקת האנרגיה אינו גורע מהיכולת להשתמש בהם באופן מתמשך בעתיד ;

"גזי חממה" – חומר או תערובת של חומרים, שבמצב צבירה גזי ובעת הימצאותם באוויר, סופגים קרינה תת אדומה הנפלטת מפני כדור הארץ ומשפיעה על שינויי האקלים ;

"שינוי האקלים" – שינוי של מזג האוויר והטמפרטורות הממוצעות לאורך זמן ובקנה מידה עולמי.

"השר" – השר להגנת הסביבה.

### פרק ב' מועצת האקלים

3. הקמת מועצת האקלים מוקמת בזה מועצת האקלים, שתהיה מועצה מקצועית לטיפול במשבר האקלים, שתפעל במסגרת המשרד להגנת הסביבה (להלן: המועצה). מועצת האקלים

4. תפקידי המועצה הם :

(א) המועצה בתוך 12 חודשים מיום כינוסה, תגיש לשר תכנית לאומית רב-שנתית (להלן- התוכנית הלאומית), שמטרתה לקדם את ההתמודדות עם שינוי האקלים והשלכותיו, לפעול להפחתת פליטות גזי החממה ולקדם את המעבר לייצור החשמל מאנרגיה מתחדשת, וכל זאת בהתאם ליעדים שנקבעים בהחלטות הממשלה מעת לעת.

(ב) תפקח על אופן יישום התוכנית הלאומית, וכן תעקוב ותפקח בעמידה ביעדים להפחתת פליטות גזי החשמל וביעדים לייצור חשמל מאנרגיות מתחדשות.

(ג) תתאם בין משרדי הממשלה השונים בכל הקשור לנושאים הקשורים להתמודדות עם שינוי האקלים והשפעותיו. ותייעץ לכל משרד ממשלתי רלוונטי בהתאם לעיסוקו כיצד ניתן לקדם במסגרתו מעבר לאנרגיות מתחדשות והפחתת פליטת גזי החממה.

(ד) תתאם בין משרדי הממשלה לרשויות המקומיות בכל הקשור להתמודדות עם שינוי האקלים והשפעותיו, ותייעץ לרשויות המקומיות כיצד ניתן לקדם במסגרתן מעבר לאנרגיות מתחדשות והפחתת פליטת גזי החממה.

(ה) תייעץ לשר בכל נושא הקשור להתמודדות מדינת ישראל עם שינויי האקלים. ולהמליץ לשר במידה ויש צורך בשינוי יעדי המדינה להפחתת פליטת גזי החממה ומעבר לייצור חשמל מאנרגיה מתחדשת כפי שנקבעים מעת לעת.

(ו) תייעץ לשר באופן שוטף בכל נושא הקשור לעבודת המועצה.

(ז) תייעץ באופן שוטף לוועדה להגנת הסביבה, בכל נושא הקשור לעבודת המועצה.

5. תקציב המועצה ייקבע בסעיף תקציב נפרד בחוק התקציב השנתי; הממונה על סעיף התקציב לעניין חוק זה, יהיה יושב ראש המועצה. תקציב מועצת האקלים

6. המועצה רשאית למנות ועדות מייעצות, מקרב חבריה ושלא מקרב חבריה, לתקופה שתקבע ולמטרות שתקבע, ולמנות יושבי ראש לוועדות אלה, והכל לפי נוהל שתקבע המועצה. ועדות מייעצות

7. המועצה רשאית לזמן לדיוניה מומחים ובעלי ידע בנושאים מקצועיים או לבקש מהם חוות דעת אם ראתה שהדבר דרוש לשם גיבוש עמדתה. הזמנת מומחים ובעלי ידע

8. יושב ראש המועצה או סגנו יכנסו את המועצה לפחות אחת לחודשיים. סדרי עבודה

9. (א) המועצה תכין מדי שנה דוח שנתי המסכם את פעילותה ואת החלטותיה בשנה החולפת. הדוח יפרט את ההתקדמות ביחס לעמידה ביעדי החשמל מאנרגיות מתחדשות וביעדי הפחתת פליטת גזי החממה. כמו הכן הדוח יפרט את האמצעים אשר דרושים על מנת להמשיך ולהתקדם להשגת יעדים אלו. דוח שנתי

(ב) הדוח השנתי יוגש לראש הממשלה, לוועדת הפנים והגנת הסביבה וליושב ראש הכנסת לא יאוחר מיום 31 במרס בכל שנה לגבי השנה שחלפה; יושב ראש הכנסת יורה על קיום דיון בדוח השנתי שהוגש לו כאמור במליאת הכנסת.

(ג) ועדת הפנים והגנת הסביבה תקיים דיון בדוח השנתי לאחר הגשתו.

#### פרק ג' חברי המועצה

|                       |    |                                                                                                                                                                                                        |
|-----------------------|----|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| חברי המועצה           | 1  | (א) השר ימנה את יושב ראש המועצה ו 18 חברים נוספים, והם:                                                                                                                                                |
|                       | 0. |                                                                                                                                                                                                        |
|                       |    | (1) אדם בעל ידע רב, מומחיות וניסיון מוכח בנושא שינויי האקלים והתמודדות עימו, והוא יהיה יושב ראש המועצה וינהל את עבודתה.                                                                                |
|                       |    | (2) שבעה אנשי סגל אקדמי במוסד להשכלה גבוהה, בעלי מומחיות בתחום האקולוגיה ובעלי ניסיון במחקר ביחס לשינויי האקלים ובהתמודדות עימם.                                                                       |
|                       |    | (3) שלושה נציגי ציבור בעלי ידע או ניסיון רבים בתחום האקולוגי ובהתמודדות עם שינויי האקלים.                                                                                                              |
|                       |    | (4) ארבעה מומחים מתחומי הכלכלה, הרפואה, המינהל, הגאוגרפיה, העבודה הסוציאלית ומדעי החברה.                                                                                                               |
|                       |    | (5) ארבעה נציגי ארגונים אזרחיים שעניינם בהגנת הסביבה ואקולוגיה.                                                                                                                                        |
|                       |    | (ב) הודעה על מינוי המועצה, על הרכבה ועל כל שינוי בהרכבה תפורסם ברשומות.                                                                                                                                |
|                       |    | (ג) לא ימונה לחבר המועצה מי שהורשע בעבירה פלילית או בעבירת משמעת שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה אין הוא ראוי לכהן כחבר המועצה, או מי שהוגש נגדו כתב אישום בעבירה פלילית או קובלנה בעבירת משמעת כאמור. |
| זימון יושב ראש המועצה | 1  | יושב ראש המועצה יוזמן, דרך קבע, לכל ישיבה של הממשלה אשר נידונים בה נושאים הקשורים להתמודדות המדינה עם שינויי האקלים ולכל ישיבה של ועדת הפנים והגנת הסביבה אשר עוסקת בנושא שרלוונטי לעבודת המועצה.      |
| ייצוג הולם            | 1  | בהרכב המועצה יינתן ביטוי הולם, בנסיבות העניין, לייצוגן של כלל קבוצות האוכלוסייה בחברה הישראלית, ובכלל זה לקבוצות האוכלוסייה המנויות בסעיף 15(א) לחוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט-1959.              |
| ביצוע ותקנות          | 1  | השר להגנת הסביבה ממונה על ביצועו של חוק זה, והוא רשאי, באישור ועדת הפנים והגנת הסביבה של הכנסת, להתקין תקנות וכללים, לפי העניין, בכל הנוגע לביצועו.                                                    |
| תחילה ומינוי לראשונה  | 1  | תחילתו של חוק זה שלושה חודשים מיום פרסומו (להלן – יום התחילה); עד יום התחילה ימונו חברי המועצה, לפי הוראות סעיף 10.                                                                                    |
|                       | 4  |                                                                                                                                                                                                        |

## דברי-הסבר

משבר האקלים הוא האתגר הגדול ביותר הניצב בפני האנושות. על מדינת ישראל להצטרף למדינות העולם, להכריז על מצב חירום אקלימי ולנקוט בשורה של צעדים מיידיים המבטיחים את המעבר לאנרגיות מתחדשות עד לשנת 2050. אחד מן הצעדים ההכרחיים, הוא הקמת גוף מדעי אשר ירכז את פעולות המדינה ויסייע בבניית תוכנית רב-מערכתית להתמודדות עם שינוי האקלים והשלכותיו.

דווקא בתקופה זו לאור המצב הפוליטי הלא יציב, ישנה חשיבות בגוף בלתי-תלוי אשר יפעל באופן שוטף ושקוף על מנת להבטיח את עמידתה של ישראל ביעדים אשר היא הציבה לעצמה במסגרת הסכם פריז ובמסגרת החלטות הממשלה השונות. יש לציין כי מדינות רבות בעולם ביניהן (בריטניה, פינלנד וניו-זילנד) כבר הקימו גופים מדעיים ומקצועיים שתפקידם לייעץ לממשלה בכל הקשור להתמודדות עם שינויי האקלים והפסקת פליטת גזי החממה. הקמת מועצת האקלים תאפשר לייצר תוכנית עבודה ארוכת טווח אשר תספק נקודת מבט רחבה ביחס לכל האספקטים הנוגעים להתמודדות המדינה עם שינויי האקלים. בנוסף מועצת האקלים תוכל לייצר סינרגיה בין משרדי הממשלה השונים ותוכל לפקח אחר משרדי הממשלה ולמדוד את פעולותיהם באופן שוטף.

חבר הצוות שמוביל את הכנת ההצעה: עמר לוין  
205706831

## הצעת חוק תאגיד אנרגיה מקומי, התשפ"א-2021

- פרק א' מטרה והגדרות
1. מטרה  
מטרתו של חוק זה היא להקים גוף אשר ירכז את פעילות תחום האנרגיה המתחדשת ברשות המקומית ולהביא לניהול עסקי, מקצועי ויעיל של תחום זה ברשויות המקומיות, וזאת על מנת לעמוד ביעדי ייצור החשמל מאנרגיות מתחדשות כפי שנקבעות על-ידי הממשלה מעת לעת.
2. הגדרות  
בחוק זה-  
"אנרגיה מתחדשת"- אנרגיה המופקת מתהליכים טבעיים חוזרים ונשנים או מחומרים טבעיים שאינם מתכלים, שהשימוש בהם להפקת האנרגיה אינו גורע מהיכולת להשתמש בהם באופן מתמשך בעתיד;  
"חברה"- חברה שתפקידה טיפול בתחום האנרגיה המתחדשת ברשות המקומית שהוקמה לפי פרק ב', והתאגדה בישראל לפי חוק החברות;  
"חוק החברות"- חוק החברות, תשנ"ט-1999;  
"חוק המקרקעין"- חוק המקרקעין, תשכ"ט-1969;  
"חוק משק החשמל"- חוק משק החשמל, תשנ"ו-1996;  
"מיתקן פוטו וולטאי"- מערכת לייצור חשמל הממירה ישירות אנרגיית שמש לאנרגיה חשמלית;  
"מיתקן אגירה"- מיתקן המבצע את כל אלה: המרת אנרגיה חשמלית לאנרגיה הניתנת לאחסון, אחסון האנרגיה והמרתה בחזרה לאנרגיה חשמלית;  
"מערכת סולארית"- מיתקן פוטו-וולטאי ומיתקן אגירה;  
"רשות מקומית"- לענין חברה שהוקמה לפי סעיפים 3 – עיריה או מועצה מקומית, ולענין חברה שהוקמה לפי סעיף 4 – גם איגוד ערים;  
"השרים"- שר האנרגיה, שר הפנים ושר האוצר.
- פרק ב' הקמת החברה
3. הקמת חברה בידי עירייה ומועצה מקומית  
(א) כל רשות מקומית תחויב להקים חברה אשר תהיה אחראית על תחום האנרגיה וקידום המעבר לאנרגיות מתחדשות, החברה תפעל במסגרת חוק זה.  
(ב) החלטה כאמור בסעיף זה טעונה אישור מועצת הרשות המקומית, או אישור כל אחת ממועצות הרשויות המקומיות, לפי העניין.  
(ג) לא תעביר רשות מקומית, את משק האנרגיה שבתחומה להפעלה בידי גורם אחר, אלא אם כן הוא חברה שהוקמה לפי חוק זה.
4. הקמת חברה בידי איגוד ערים  
(א) איגוד ערים יחויב להקים חברה אשר תהיה אחראית על תחום האנרגיה וקידום המעבר לאנרגיות מתחדשות, החברה תפעל במסגרת חוק זה.  
(ב) החלטה כאמור בסעיף זה טעונה אישור של מועצת האיגוד, וכן אישור של כל אחת ממועצות הרשויות המקומיות שבתחום האיגוד, לפי העניין.  
(ג) לא יעביר איגוד ערים, את משק האנרגיה שבתחומה להפעלה בידי גורם אחר, אלא אם כן הוא חברה שהוקמה לפי חוק זה.

## פרק ג' תפקידי החברה

5. תפקידי החברה תפקידיה של החברה הם:
- (א) תכין תכנית אב עירונית, שמטרתה לקדם את המעבר לייצור חשמל מאנרגיות מתחדשות בשטחי הרשות המקומית, וזאת על מנת לעמוד ביעדי ייצור החשמל מאנרגיות מתחדשות כפי שנקבעות בהחלטות הממשלה מעת לעת.
- (ב) תטפל בכלל האישורים, ההיתרים והרישיונות הנדרשים להקמתם של מתקנים פוטו-וולטאיים ומתקני אגירה בכלל המקרקעין אשר מצוי תחת הרשות המקומית או איגוד הערים.
- (ג) תפעל להתקשר עם מתקני מתקנים פוטו-וולטאיים ומתקני אגירה.
- (ד) תדאג לתפעול ולאחזקה תקינים של המתקנים הפוטו-וולטאיים ומתקני אגירה, תוך שמירה על הפעלה תקינה של המתקנים ומניעת קרינה חריגה ומפגעים בריאותיים וסביבתיים.
- (ה) תפעל לסייע ולקדם בהקמת מתקנים פוטו-וולטאיים ומתקני אגירה בגגות של בתים משותפים בשטחי הרשות המקומית או איגוד הערים.
- (ו) תגבה את התשלומים המגיעים לה בהתאם לתעריפים שאושרו לפי חוק זה, ותגייס משאבים נוספים לביצוע תפקידיה.
- (ז) תייעץ לרשות המקומית בכל הנוגע לקידום המעבר לייצור חשמל באנרגיות מתחדשות.

6. ביצוע פעילות באמצעות אחר חברה רשאית להתקשר עם אחר לביצוע פעולות שעליה לבצע לפי חוק זה ולפי הרישיונות, ובלבד שלא יהיה בכך כדי לגרוע מאחריותה לפי חוק זה ולפי הרישיונות.

7. הפעילות- בכפוף לכל דין ורישיון אחר (א) חברה תפעל בכפוף לכל דין, ככל שאינו סותר הוראה מפורשת של חוק זה.
- (ב) אין במתן רישיון כדי לגרוע מן החובה לקבל כל רישיון, היתר, הרשאה או אישור הנדרשים על פי כל דין אחר לביצוע תפקידי החברה והפעילות נושא הרישיון, ולהפעלת כל סמכות של החברה לפי חוק זה.

## פרק ד' הפעלת החברה

## סימן א': רישוי

8. חובת רישיון (א) לא תעסוק חברה בפעילות חיונית אלא על פי רישיון שניתן לה לפי חוק זה ובהתאם לתנאיו, ולא תעסוק בפעילות נוספת אלא אם כן ניתן לה גם רישיון לאותה פעילות נוספת, ובהתאם לתנאיו.
9. רישיון מכוח חוק משק החשמל<sup>12</sup> מיד לאחר הקמתה, החברה תפעל באופן מיידי לקבלת רישיון ייצור, אגירה, הולכה וחלוקה בהתאם לחוק משק החשמל.

סימן ב': סמכויות חברה הקשורות למקרקעין

<sup>12</sup> חוק משק החשמל

10. כניסה למקרקעין ופעולות אחרות
- (א) החברה וכל אדם שהיא הרשתה, רשאים, לצורך ביצוע תפקידי החברה, להיכנס למקרקעין ציבוריים, ולבצע בהם פעולות אלה:
1. לערוך מדידות ובדיקות כנדרש;
  2. להתקין, לבנות או להציב מיתקנים של מערכות סולאריות לייצור חשמל לאותם מקרקעין או למקרקעין אחרים.
  3. לבצע בדיקה, תיקון או הסרה של מיתקן של מערכת מים או ביוב הנמצא בהם, וכן לבצע בו שינוי שאין בו משום פגיעה בהיקף השימוש באותם מקרקעין.
- (ב) כניסה למקום המוחזק בידי מערכת הביטחון טעונה אישור מראש של הגוף המוסמך לכך על פי דין לגבי אותו מקום.
11. תשלום פיצויים
- (א) חברה וכל אדם שהיא הרשתה, בהשתמשם בסמכות הנתונה להם לפי פרק זה, יימנעו, עד כמה שהדבר ניתן, מגרימת נזק ויחזירו את המקרקעין, ככל האפשר, למצבם הקודם.
- (ב) נגרם נזק ישיר כתוצאה משימוש בסמכות האמורה בסעיף 10, תשלם החברה פיצויים על הנזק שנגרם; אין בהוראה זו כדי לגרוע מזכויותיו של הניזוק על פי כל דין.
- (ג) החליטה החברה לדחות דרישה לפיצויים לפי סעיף קטן (ב), תמסור לתובע הודעה מנומקת בכתב על כך 60 ימים מיום קבלת הדרישה.
12. מיתקני החברה המחוברים למקרקעין
- על אף האמור בסעיף 12 לחוק המקרקעין, מיתקן של מערכת מים או ביוב שחובר למקרקעין של אחר יהיה בבעלותו של מי שהתקין את המיתקן כדין.
13. פטור
- סימן ג': מילוות ואגרות חוב
- הוראות סעיפים 45, 46 ו-46א לחוק יסודות התקציב, תשמ"ה-1985, לא יחולו על חברה.
14. תעריף רשות החשמל
- סימן ד': קביעת כללים לחישוב עלות ותעריפים
- במהלך חמש השנים הראשונות לפעילות החברה, רשות החשמל תחויב לרכוש מן החברה את החשמל במחיר התעריפי הגבוה ביותר הקיים עבור יצרן חשמל מאנרגיה מתחדשת. לשם חישוב התעריף כל מערכת פוטו-וולטאיות תחושב באופן נפרד.
15. פטור ממסים ומאגרות
- סימן ה': פטור ממס
- (א) הסכמים בין הרשות המקומית לבין החברה בכל הנוגע להקמת החברה ולהעברת נכסים, זכויות וחובות ביניהן, יהיו פטורים ממס בולים לפי חוק מס הבולים על מסמכים, תשכ"א-1961.

(ב) הכנסתה של חברה אשר רשות מקומית, אחת או יותר, מחזיקה בכל אמצעי השליטה בה, תהיה פטורה ממס חברות; לעניין זה, "מס חברות" – מס המוטל לפי סעיף 126 לפקודת מס הכנסה.

(ג) החברה תהיה זכאית לפטור ממס בשל הכנסה ממכירת חשמל שהופק באמצעות מיתקן פוטו-וולטאי.

#### סימן ו': פטור מעשייה במקרקעין

16. הענקת פטור מאישור שר הפנים על עשייה במקרקעין

על מנת לקדם את הליך אישור התוכניות להקמת מערכות פוטו-וולטאיות על מבנים ציבוריים בשטח הרשות, החברה תהיה פטורה מהצורך באישור שר הפנים על עשייה במקרקעין לפרויקטים בתחום האנרגיה.

#### סימן ז': חלוקת רווחים

17. מתן רווחים לבעלת השליטה בחברה

בסוף כל שנת מס החברה תעביר את רווחיה, לרשות המקומית או לאיגוד הערים, לפי העניין.

#### פרק ה' הוראות שונות

18. ביצוע ותקנות

שר האנרגיה ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי, בהתייעצות עם שר הפנים ושר האוצר, להתקין תקנות בכל הנוגע לביצועו.

### דברי הסבר

מעבר לייצור חשמל מבוסס על אנרגיות מתחדשות במקום על דלקים פוסיליים מזהמים הפך בעשור האחרון ליעד מרכזי באסטרטגיה העולמית למאבק בשינויי אקלים. כחלק מתהליך זה, הציבה לעצמה ממשלת ישראל יעד כי עד שנת 2030 כ-30% מייצור החשמל במדינת ישראל יופק ממקורות אנרגיה מתחדשים. כיום מרבית האנרגיה המתחדשת מופקת באמצעות מתקנים סולאריים קרקעיים שמרביתם נמצאים באזור הדרום. לאור הפוטנציאל הקרקעי המוגבל לאור מחסור בשטחים מתאימים ופערים ברשת הולכת החשמל, יש לפעול לייצור אנרגיה סולארית יעילה, נקייה ומבוססת על גבי גגות וחזיתות של מאות אלפי מבנים הקיימים היום.

במוסדות הציבור הקיימים ברשויות המקומיות, ישנם שטחי גג ובהם פוטנציאל ייצור אנרגיה סולארית בהיקף נרחב ביותר, בנוסף ברשויות המקומיות קיים פוטנציאל נוסף בדמות קירוי של מגרשי ספורט וחניונים בפאנלים סולאריים. לכן על מנת לעמוד ביעד לייצור חשמל מאנרגיות מתחדשות יש לפעול בצורה מהירה על מנת להפוך את הרשויות המקומיות לסוכן שינוי בקידום אנרגיה סולארית על גגות במגזר הפרטי. הדבר אף יסייע לרשויות המקומיות לחסוך בהוצאות אנרגיה, ולייצר מקורות הכנסה חדשים לטובת שיפור השירות לתושב. אולם למרות הפוטנציאל הקיים והיתרונות הגלומים בו, במרבית הרשויות המקומיות אין מי שמקדם את נושא זה וחלקן סובלות מחסמים שונים שמקשים עליהם לפעול לקידום תחום זה. לאור כל האמור, החוק מציע להקים תאגיד עירוני בבעלות הרשות המקומית או בבעלות של מספר רשויות מקומיות שיהיה אמון על קידום המעבר לייצור חשמל מאנרגיות מתחדשות בתחומי הרשות המקומית, ואף יהיה אחראי על הספקתו וחלוקתו של החשמל המיוצר באמצעות המתקנים הסולאריים בשטחי הרשות.

חבר הצוות שמוביל את הכנת ההצעה: עמר לוין  
205706831

הצעת חוק הקרינה הבלתי מייננת (תיקון – פטור למיתקן פוטו וולטאי ולמיתקן אגירה לשימוש ביתי), התשפ"א-2021

|        |                                                                                   |
|--------|-----------------------------------------------------------------------------------|
| תיקון  | בתוספת הראשונה לחוק הקרינה הבלתי מייננת – תשס"ו-2006, אחרי פרט (7) יבוא :         |
| לתוספת | "(8) "מיתקן פוטו וולטאי לשימוש ביתי"- מערכת לייצור חשמל הממירה ישירות אנרגיית שמש |
| ראשונה | לאנרגיה חשמלית המיועדת לשימוש ביתי."                                              |

"(9) "מיתקן אגירה המיועד לשימוש ביתי"- מיתקן המבצע את כל אלה ומיועד לשימוש ביתי : המרת אנרגיה חשמלית לאנרגיה הניתנת לאחסון, אחסון האנרגיה והמרתה בחזרה לאנרגיה חשמלית."

### דברי הסבר

מדינת ישראל הציבה לעצמה יעד כי עד שנת 2030, 30% מייצור החשמל במדינה ייעשה באמצעות מקורות אנרגיה מתחדשים. על מנת לעמוד ביעד זה, יש לפעול לעידוד הקמת מערכות פוטו-וולטאיות לייצור חשמל מאנרגיית השמש וכן להתקנת מתקני אגירה על מרבית הגגות אשר מצוים בגגות הקיימים בשטח הבנוי במדינת ישראל. לכן בכדי לעודד צרכנים ביתיים לפעול להקמת מערכות סולאריות בביתם יש לייצר תשתית רגולטורית אשר תסיר את כלל החסמים מהליך זה ותפשט אותו ככל הניתן.

לאור מחקרים רבים אשר פורסמו בארץ ובעולם, ואשר מוכיחים כי מתקנים פוטו-וולטאים לשימוש צרכן ביתי וכן מתקני אגירה שכאלה אינם מובילים לקרינה בלתי מייננת, יש לפעול על מנת לפטור את המעוניינים להתקין מערכות מסוג זה מהיתר לפי חוק "הקרינה הבלתי מייננת". הצעת החוק למעשה מוסיפה לתוספת הראשונה לחוק זה, "מתקנים פוטו-וולטאים ומתקני אגירה לשימוש ביתי" ובכך פוטרת אותם מהליך הוצאת ההיתר מכוח החוק, דבר אשר מקשה ומאריך את התקנת המערכות הסולאריות.

חבר הצוות שמוביל את הכנת ההצעה : עמר לוין

205706831